

Határozatok Tára

YVES BOT
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2018. június 13.¹

C-213/17. sz. ügy

**X
kontra
Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie**

(a rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amszterdam [Amszterdamban eljáró hágai bíróság, Hollandia]
által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség –
Határok, menekültügy és bevándorlás – 604/2013/EU rendelet – Valamely harmadik ország
állampolgára által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem
megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározása – A 3. cikk (2) bekezdésében foglalt feltétel alapján
felelős tagállam – Az első nemzetközi védelem iránti kérelmet elutasító jogerős bírósági határozat –
A második nemzetközi védelem iránti kérelmet elutasító határozatra vonatkozó, folyamatban lévő
jogorvoslati eljárás – Büntetőeljárás lefolytatása céljából európai elfogatóparancs kibocsátása a
kérelmezővel szemben – Új nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtása egy másik tagállamban –
Az érintett átadása az európai elfogatóparancs végrehajtása során – Visszavételi eljárás – A 23. cikk
(3) bekezdése – A megkeresés előterjesztésére előírt határidők lejártához fűződő joghatások –
A felelősség átruházása arra a tagállamra, amelynél az új nemzetközi védelem iránti kérelmet
benyújtották – A 24. cikk (1) bekezdése – Végrehajtási rendelkezések – A 24. cikk (5) bekezdése –
A tájékoztatási kötelezettség terjedelme – A 17. cikk (1) bekezdése – A mérlegelési záradék hatálya –
2013/32/EU irányelv – 31. és 46. cikk – Az Európai Unió Alapjogi Chartája – 41. cikk – A megfelelő
ügyintézéshez való jog – 47. cikk – Hatékony bírósági jogorvoslathoz való jog”

I. Bevezetés

1. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet¹ 17. cikke (1) bekezdésének, 18. cikke (2) bekezdésének, 23. cikke (3) bekezdésének, valamint 24. cikkének értelmezésére vonatkozik, és a kérdést előterjesztő bíróság, a rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (Amszterdamban eljáró hágai bíróság, Hollandia) lényegében az X pakisztáni állampolgár által Olaszországban benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállamot kívánja meghatározni.

¹ Eredeti nyelv: francia.

2. Ezen ügyet összetett jogi és ténybeli háttér jellemzi,² nem csupán abból eredően, hogy az érintett két különböző tagállamban több nemzetközi védelem iránti kérelmet is benyújtott, hanem amiatt is, hogy e kérelmek vizsgálati eljárásával egyidejűleg büntetőeljárás is folyt, amely a menedékkérővel szemben európai elfogatóparancs kibocsátásához vezetett.

3. Hollandia az a tagállam, amelyben az érintett első, második és negyedik nemzetközi védelem iránti kérelmét benyújtotta. A „Dublin III” rendeletben foglalt egyik alapfeltételt alkalmazva e tagállam volt a felelős az első két kérelem megvizsgálásáért. Az első nemzetközi védelem iránti kérelmet³ jogerős bírósági határozattal elutasították. A második nemzetközi védelem iránti kérelmet⁴ az illetékes nemzeti hatóság utasította el határozatában, amely határozat jogorvoslati eljárás tárgyát képezte az Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (az államtanács közigazgatási bíráskodási csoportja, Hollandia) előtt. Az érintett időközben elhagyta Hollandia területét, és Olaszországba utazott, amely tagállamban benyújtotta harmadik nemzetközi védelem iránti kérelmét,⁵ a Holland Királyság pedig büntetőeljárás lefolytatása céljából európai elfogatóparancsot bocsátott ki vele szemben, átadását követelve az Olasz Köztársaságtól. Ezt követően a Holland Királyság az érintett visszavételét kérte az olasz hatóságoktól, annak érdekében, hogy e harmadik kérelem vizsgálatát lefolytassák.

4. Olaszország az a tagállam tehát, amelynek területére az érintett beutazott, és amelynél az érintett – az európai elfogatóparancs Holland Királyság általi kibocsátását követően – benyújtotta harmadik kérelmét. Így az Olasz Köztársaság „kettős szerepet” tölt be: egyrészt az európai elfogatóparancsot végrehajtó tagállam, és mint ilyen köteles a kérelmezőt büntetőeljárás céljából átadni a holland hatóságoknak; másrészt pedig az a tagállam, amelyet ez utóbbi hatóságok a kérelmező menedékkérelmének megvizsgálása céljából történő visszavétele iránt megkerestek. Ha a „Dublin III” rendelet 23. cikkének (1) bekezdése alapján az Olasz Köztársaságnak jogában is állt X visszavétele iránt a Holland Királyságot megkeresni, e jogát mindazonáltal elvesztette, mivel a hivatkozott cikk (2) bekezdésében rögzített határidőn belül nem terjesztette elő megkeresését. A „Dublin III” rendelet 23. cikkének (3) bekezdése alapján – amelyet itt értelmezni szükséges – a holland hatóságok tehát az Olasz Köztársaságot a harmadik kérelem megvizsgálásáért alapértelmezés szerint felelős új tagállamnak tekintették. Következésképpen, e hatóságok úgy határoztak, hogy az érintettet átadják az olasz hatóságoknak, ezenkívül a hozzájuk benyújtott negyedik nemzetközi védelem iránti kérelem vizsgálatát illetően hatáskörük hiányát állapították meg.

5. E sajátos jogi és ténybeli háttérre tekintettel veti fel azt a kérdést a rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (Amsterdamban eljáró hágai bíróság), hogy áthárítható-e oly módon a felelősség, amint az a holland hatóságok szándékában áll. A kérdést előterjesztő bíróság ennek tisztázása érdekében a „Dublin III” rendelet nem csupán azon két eljárási rendelkezésének, azaz a rendelet 23. és 24. cikkének hatályáról és alkalmazási feltételeiről kérdezi a Bíróságot, amelyekre a Holland Királyságot a felelősségátruházást alapítja, hanem a hivatkozott rendelet 17. cikkének (1) bekezdésében foglalt mérlegelési záradék hatályáról és alkalmazási feltételeiről is.

6. A jelen ügy szemlélteti a dublini rendszer gyengeségeit és strukturális hiányosságait, amelyeket az Európai Bizottság – helyesen – a jelenlegi keretszabályozás reformjával kíván orvosolni.⁶

² A jogi és ténybeli háttér bemutatását lásd a jelen indítványhoz csatolt mellékletben.

³ A továbbiakban: első kérelem.

⁴ A továbbiakban: második kérelem.

⁵ A továbbiakban: harmadik kérelem.

⁶ Lásd az egy harmadik ország állampolgára vagy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatot (COM(2016) 270 final, a továbbiakban: rendeletre irányuló javaslat).

7. A jelen ügy jól mutatja, hogy a dublini rendszer valójában az egyes nemzeti menekültügyi rendszerek rendszere, nem pedig egy közös európai menekültügyi rendszer, valamint azt, hogy a „Dublin III” rendelettel bevezetett felelősségmegosztási mechanizmus olyan technikai, illetve igazgatási jellegű szabályokra épül, amelyek bevezetésére az általuk kiváltandó emberi következmények, anyagi és pénzügyi áldozatok figyelmen kívül hagyásával került sor; mindez aláássa a dublini rendszer hatékonyságát, és ellentétes a közös európai menekültügyi rendszer célkitűzésével.

8. E megítélés szigorú, de véleményem szerint arányban áll azon csaknem abszurd következményekkel, amelyekhez a „Dublin III” rendelet 23. cikkének (3) bekezdésével létrehozott felelősségátruházási mechanizmus automatikus alkalmazása vezethet.

9. Következésképpen a jelen ügy kapcsán az alábbi fejtegetésekben elsősorban azokat az indokokat tárom fel, amelyekre tekintettel úgy vélem, hogy világos szövegezése ellenére el kell térni a „Dublin III” rendelet 23. cikkének (3) bekezdésétől, amelynek alkalmazása a visszavétel iránti megkeresés előterjesztésére megállapított határidők lejártával a felelősség átszállását vonja maga után.

10. Amennyiben ez a felelősségátszállás automatikusan, az általa kiváltandó emberi és anyagi következményeket figyelmen kívül hagyva jön létre, úgy vélem, hogy az, a jelen ügyben is irányadó körülmények között, a felelős tagállam meghatározására irányuló eljárást az uniós jogalkotó által a „Dublin III” rendeletben célul tűzött észszerűségtől, objektivitástól, méltányosságtól és gyorsaságtól fosztja meg, továbbá akadályozza a közös európai menekültügyi rendszer alapját képező együttműködés és szolidaritás érvényesülését.

II. Jogi háttér

A. A „Dublin III” rendelet

11. A „Dublin III” rendelet (4), (5) és (22) preambulumbekzdése kimondja:

„(4) A tamperei következtetések [...] megállapították, hogy [a közös európai menekültügyi rendszernek] rövid időn belül ki kell terjednie egy világos és alkalmazható [helyesen: a gyakorlatban működőképes] módszer kialakítására is a menedéjkog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározása céljából.

(5) E módszernek mind a tagállamok, mind az érintett személyek vonatkozásában tárgyilagos és méltányos szempontokon kell alapulnia. Lehetővé kell tennie különösen a felelős tagállam gyors meghatározását, hogy a nemzetközi védelem megadására vonatkozó eljáráshoz való hatékony hozzáférés biztosított legyen, és a nemzetközi védelem iránti kérelmekkel kapcsolatos gyors döntéshozatal ne kerüljön veszélybe.

[...]

(22) [...] A szolidaritás, amely a közös európai menekültügyi rendszer alapvető eleme, szorosan összefügg a kölcsönös bizalommal. [...]”

12. Első cikkével összhangban, a „Dublin III” rendelet célja a valamely harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapítása.⁷ E feltételeket a rendelet III. fejezete a 8–15. cikkeiben rögzíti.

⁷ A továbbiakban: felelős tagállam.

13. A „Dublin III” rendelet 3. cikke (2) bekezdésének megfelelően, amennyiben az e rendeletben felsorolt feltételek alapján egyetlen tagállam sem jelölhető ki felelősként, a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért az a tagállam felelős, amelynél először nyújtották be azt.

14. A „Dublin III” rendelet IV. fejezete először is meghatározza azon helyzeteket, amelyekben valamely tagállamot e feltételektől eltérve a menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállamnak lehet tekinteni. E rendelet „Mérlegelési záradékok” címet viselő 17. cikke (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„A 3. cikk (1) bekezdésétől eltérve minden tagállam határozhat úgy, hogy megvizsgálja a valamely harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által hozzá benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmet akkor is, ha annak megvizsgálásáért az e rendeletben megállapított feltételek szerint nem felelős.

[...]”

15. Ezt követően a „Dublin III” rendelet V. fejezete rögzíti a felelős tagállam kötelezettségeit.

16. E fejezeten belül a 18. cikk (1) bekezdésének b) pontja előírja, hogy e tagállam „a[z e rendelet] 23., 24., 25. és 29. cikkében megállapított feltételek mellett [köteles] visszavenni azt a kérelmezőt, aki egy másik tagállamban nyújtotta be kérelmét, és akinek a kérelme még elbírálás alatt áll [helyesen: akinek a kérelme vizsgálat alatt áll, és egy másik tagállamban kérelmet nyújtott be], vagy aki tartózkodásra jogosító engedély nélkül tartózkodik egy másik tagállam területén.”

17. Ezenkívül a „Dublin III” rendelet 18. cikke (1) bekezdésének d) pontja előírja, hogy a felelős tagállam „a[z e rendelet] 23., 24., 25. és 29. [cikkében] megállapított feltételek mellett [köteles] visszavenni azon harmadik országbeli állampolgárt vagy azon hontalan személyt, akinek kérelmét visszautasították [helyesen: elutasították], és egy másik tagállam területén nyújtott be kérelmet, vagy aki tartózkodásra jogosító engedély nélkül tartózkodik egy másik tagállam területén.”

18. Az említett rendelet 18. cikke (2) bekezdésének első albekezdésével összhangban a felelős tagállam ugyancsak köteles megvizsgálni a kérelmező által benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmet vagy befejezni annak vizsgálatát.

19. Végezetül, a „Dublin III” rendelet VI. fejezetében az átvételre és visszavételre vonatkozó eljárásokra alkalmazandó szabályokat rögzíti. A visszavételi eljárás hatályát e rendelet 23. és 24. cikke határozza meg.

20. Az említett rendelet „A visszavétel iránti megkeresés benyújtása, ha új kérelmet nyújtottak be a megkereső tagállamban” címet viselő 23. cikkének (1)–(3) bekezdésében kimondja:

„(1) Amennyiben az a tagállam, amelyben a 18. cikk (1) bekezdésének b), c) vagy d) pontjában említett személy új nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtott be, úgy véli, hogy – a 20. cikk (5) bekezdése, valamint a 18. cikk (1) bekezdésének b), c) vagy d) pontja szerint – egy másik tagállam felelős, megkeresheti e másik tagállamot, hogy vegye vissza a kérelmezőt.

(2) A visszavétel iránti megkeresést haladéktalanul, de minden esetben [az] Eurodac-találat beérkezését követő két hónapon belül kell megtenni.

Ha a visszavétel iránti megkeresés az Eurodac-rendszerből kapott adatoktól eltérő bizonyítékon alapul, a 20. cikk (2) bekezdése értelmében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtásának időpontját követő három hónapon belül el kell küldeni a megkeresett tagállamnak.

(3) Amennyiben a visszavétel iránti megkeresésre nem kerül sor a (2) bekezdésben meghatározott határidőkön belül, a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért az a tagállam felelős, amelyben az új kérelmet benyújtották.”

21. A „Dublin III” rendeletnek „A visszavétel iránti megkeresés benyújtása, ha nem nyújtottak be új kérelmet a megkereső tagállamban” címet viselő 24. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Amennyiben egy tagállam, amelynek a területén a 18. cikk (1) bekezdésének b), c) vagy d) pontjában említett személy tartózkodásra jogosító engedély nélkül tartózkodik, és amelyben nem nyújtottak be új nemzetközi védelemre irányuló kérelmet, úgy véli, hogy a 20. cikk (5) bekezdése és a 18. cikk (1) bekezdésének b), c) vagy d) pontja értelmében egy másik tagállam a felelős, megkeresheti e másik tagállamot, hogy vegye vissza az érintett személyt.

[...]

(4) Amennyiben az e rendelet 18. cikke (1) bekezdésének d) pontjában említett személy, akinek a nemzetközi védelemre irányuló kérelmét egy tagállam jogerős határozattal elutasította, egy másik tagállam területén tartózkodásra jogosító engedély nélkül tartózkodik, ez utóbbi tagállam megkeresheti az előbbi tagállamot, és kérheti az érintett személy visszavételét, vagy [...] kiutasítási eljárást folytathat le.

[...]

(5) A 18. cikk (1) bekezdésének b), c) vagy d) pontjában említett személy visszavétele iránti megkeresést formanyomtatványon kell benyújtani, mellékelve a 22. cikk (3) bekezdésében említett két listában szereplő olyan bizonyítékokat vagy közvetett bizonyítékokat és/vagy az adott személy nyilatkozatainak olyan lényeges elemeit, amelyek alapján a megkeresett tagállam hatóságai ellenőrizni tudják, hogy az adott tagállam-e a felelős az e rendeletben meghatározott feltételek alapján.

[...].”

B. Az 1560/2003/EK rendelet

22. Az 1560/2003/EK rendelet⁸ a „Dublin III” rendelet részletes alkalmazási szabályait tartalmazza. 2. cikke határozza meg a visszavétel iránti megkeresések elkészítésére vonatkozó szabályokat.

III. Az alapeljárás tényállása

23. X keresztény vallású, pakisztáni állampolgár, aki nemzetközi védelem megadása iránt kérelmet terjesztett elő.

24. X 2011 és 2015 között öt nemzetközi védelem iránti kérelmet terjesztett elő. Ezek közül négyet Hollandiában, egyet pedig Olaszországban nyújtott be.

⁸ A 2014. január 30-i 118/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelettel (HL 2014. L 39., 1. o.) módosított, az egy harmadik ország állampolgára által a tagállamok egyikében benyújtott menedékgig iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szölv 343/2003/EK tanácsi rendelet részletes alkalmazási szabályainak megállapításáról szölv, 2003. szeptember 2-i 1560/2003/EK bizottsági rendelet (HL 2003. L 222., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 200. o.; helyesbítés: HL 2006. L 215., 48. o.; a továbbiakban: végrehajtási rendelet).

25. Az első kérelmet 2011. március 23-án nyújtotta be Hollandiában. A Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (bel- és igazságügyi államtitkár, Hollandia) 2011. szeptember 5-i határozatával érdemben elutasította ezt a kérelmet. Amint azt X képviselője a tárgyalás során szóvá tette, az X-et a származási országába történő visszatérése esetén fenyegető veszélyeket nem ítélték kellően súlyosnak ahhoz, hogy azok megalapozzák a nemzetközi védelem megadását. Az e határozattal szemben benyújtott jogorvoslati kérelmet a rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (Amszterdamban eljáró hágai bíróság) 2012. május 31-i ítéletében megalapozatlanként elutasította, amely ítéletet az Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (az államtanács közigazgatási bíráskodási csoportja) 2013. június 27-én helyben hagyott.

26. 2013. december 18-án X újabb nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtott be Hollandiában, amelyet néhány nappal később, 2014. január 10-én visszavont.⁹

27. X 2014. június 4-én ismét nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtott be Hollandiában (második kérelem). Hét nappal később, 2014. június 11-én a bel- és igazságügyi államtitkár elutasította e kérelmet. Az e határozattal szemben előterjesztett jogorvoslati kérelmet a rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (Amszterdamban eljáró hágai bíróság) 2014. július 7-i ítéletében megalapozatlannak nyilvánította. Az Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (az államtanács közigazgatási bíráskodási csoportja) egy évvel később, 2015. augusztus 7-én helybenhagyta ezt az ítéletet.

28. Ez év folyamán, tehát amikor az e bíróság elé terjesztett jogorvoslati eljárás folyamatban volt, több olyan esemény is bekövetkezett, amely az érintett személyes, illetve jogi helyzetét érintette.

29. 2014. szeptember 28-án ugyanis, miközben szexuális jellegű bűncselekmény holland területen való elkövetésével gyanúsították, X elmenekült, és Olaszországba utazott.

30. 2014. október 2-án a holland hatóságok az X-szel szembeni büntetőeljárás lefolytatása céljából európai elfogatóparancsot bocsátottak ki, és az olasz hatóságoktól átadását kérték. Így került X, az átadását megelőzően, két hónapra őrizetbe Olaszországban.¹⁰

31. 2014. október 23-án X újabb nemzetközi védelem iránti kérelmet terjesztett elő, a harmadikat, ezúttal Olaszország területén. Az Olasz Köztársaság elmulasztotta az érintett visszavétele céljából megkeresni Hollandiát a „Dublin III” rendelet 18. cikke (1) bekezdésének d) pontja, valamint 23. cikkének (1) bekezdése alapján, az e rendelet 23. cikkének (2) bekezdésében előírt határidőn belül.

32. 2015. január 30-án az Olasz Köztársaság végrehajtotta az európai elfogatóparancsot, és az érintettet átadta a holland hatóságoknak.

33. Utóbbi azonnal megfosztották szabadságától, és előzetes letartóztatásba helyezték. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat szerint ez az időszak 2015. február 2-től 24-ig tartott. Ezzel szemben, a holland kormány által előterjesztett észrevételek alapján az említett időszak 2015. január 30-tól 2015. március 18-ig tartott.

34. 2015. március 5-én a Holland Királyság a „Dublin III” rendelet 18. cikke (1) bekezdésének b) pontja, valamint 24. cikkének (1) és (2) bekezdése alapján X visszavétele iránt megkereste az Olasz Köztársaságot, mivel X tartózkodásra jogosító engedély nélkül tartózkodott holland területen, és új nemzetközi védelem iránti kérelmet még nem nyújtott be. A holland hatóságok úgy tekintették, hogy az Olasz Köztársaság lett az X által az olasz hatóságokhoz benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam, mivel a hivatkozott rendelet 23. cikkének (2) bekezdésében

⁹ Elemzésünkben ezt nem vesszük figyelembe.

¹⁰ A felek által a tárgyalás során közölt információk.

rögzített két hónapos határidőn belül nem kereste meg őket az érintett visszavétele iránt. Amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, a Holland Királyság e megkeresésben megjelölte, hogy X – az általa tett kijelentések alapján – 2015 januárjában hagyta el Olaszországot, hogy közvetlenül Hollandiába utazzon. Ezzel szemben e megkeresés semmilyen információt nem tartalmaz az X-szel szemben Hollandiában folyamatban lévő büntetőeljárással kapcsolatban.

35. Az Olasz Köztársaság nem válaszolt erre a megkeresésre a „Dublin III” rendelet 25. cikkének (2) bekezdésében rögzített kéthetes határidőn belül. Következésképpen 2015. március 20-án a Holland Királyság arra a megállapításra jutott, hogy az Olasz Köztársaság elfogadta az X visszavétele iránti megkeresést.

36. Az említett hatóságok hallgatólagos elfogadását követően, 2015. március 25-én a bel- és igazságügyi államtitkár X-nek az olasz hatóságok részére történő átadásáról határozott (a továbbiakban: az átadásra vonatkozó határozat).

37. 2015. március 30-án az Olasz Köztársaság elfogadta a visszavétel iránti megkeresést.

38. 2015. április 1-jén X e határozattal szemben jogorvoslati kérelmet terjesztett elő a rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (Amszterdamban eljáró hágai bíróság) előtt, emellett ideiglenes intézkedés meghozatalát is kérte.

39. A Bíróság rendelkezésére álló, a nemzeti eljárás iratanyagához csatolt dokumentumokból kitűnik, hogy 2015. április 13-i levelében a Ministerie van Veiligheid en Justitie (bel- és igazságügyi minisztérium, Hollandia) tájékoztatta a Ministero dell’Internot (belügyminisztérium, Olaszország) egyrészt arról, hogy mivel 2015. március 20-ig nem válaszoltak a visszavétel iránti megkeresésükre, úgy tekintik, hogy az Olasz Köztársaság eleget tesz az X visszavétele iránti megkeresésüknek. A bel- és igazságügyi minisztérium másrészt azt is jelezte, hogy X-et nem tudják a kitűzött határidőn belül átadni az olasz hatóságok részére, mivel eltűnt.

40. 2015. április 21-i határozatában az Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van Statéhez (az államtanács közigazgatási bíráskodási csoportja) tartozó voorzieningenrechter (az ideiglenes intézkedésről határozó bíró, Hollandia) helyt adott az ideiglenes intézkedés iránti kérelemnek, és az átadás felfüggesztését rendelte el.

41. 2015. május 19-én X újabb (a negyedik) nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtott be Hollandiában, amelyhez ideiglenes tartózkodási engedély iránti kérelmet is csatolt.

42. 2015. május 21-én, vagyis két nappal később a bel- és igazságügyi államtitkár közölte, hogy nem vizsgálja meg a kérelmet, mivel a „Dublin III” rendelet alapján megállapítást nyert, hogy az X nemzetközi védelem iránti kérelmének megvizsgálásáért felelős tagállam immár az Olasz Köztársaság. X ugyanezen a napon jogorvoslati kérelmet nyújtott be e határozattal szemben a rechtbank Den Haag zittingsplaats Amsterdamnál (Amszterdamban eljáró hágai bíróság).

43. Amint azt már jeleztem, 2015. augusztus 7-én az Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (az államtanács közigazgatási bíráskodási csoportja) helybenhagyta a 2014. július 7-én meghozott, a második nemzetközi védelem iránti kérelmet elutasító ítéletet.

44. 2015. november 30-án X-et a vele szemben kezdeményezett büntetőeljárás megszüntetéséről tájékoztatták.

45. Az X által – az átadásra vonatkozó határozattal, valamint azon határozattal szemben, amelyben a bel- és igazságügyi államtitkár a negyedik nemzetközi védelem iránti kérelem vizsgálatára vonatkozóan hatáskörének hiányát állapította meg – benyújtott jogorvoslati kérelmeket a 2015. december 10-én tartott tárgyalás során vizsgálták. A rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (Amszterdamban eljáró hágai bíróság) a tárgyalás berekesztésével lezártnak nyilvánította az ügyet.

46. 2016. március 24-én a kérdést előterjesztő bíróság a 2016. június 7-i Ghezelbash ítélet¹¹ meghozatalára várva újra megnyitotta az ügy vizsgálatát, és 2017. április 20-án benyújtotta a Bíróság előtt jelenleg folyamatban lévő jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmét.

IV. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

47. E körülmények között a rechtbank Den Haag zittingsplaats Amsterdam (Amszterdamban eljáró hágai bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) Úgy kell-e értelmezni a [„Dublin III”] rendelet 23. cikkének (3) bekezdését, hogy az Olasz Köztársaság vált a felperes által 2014. október 23-án ott előterjesztett nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállammá annak ellenére, hogy a Holland Királyság volt az elsődlegesen felelős tagállam az ott korábban előterjesztett, a [„Dublin III” rendelet] 2. cikkének d) pontja szerinti nemzetközi védelem iránti kérelmekre tekintettel, amelyek közül az utoljára előterjesztett kérelmet az említett időpontban Hollandiában még vizsgálták, mivel az Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State [(az államtanács közigazgatási bíraskodási csoportja)] a felperes által [...] az eljáró bíróság 2014. július 7-i határozata ellen előterjesztett jogorvoslatról még nem döntött?
- 2) [Amennyiben az első kérdésre igenlő választ kell adni,] [a]z következik-e a [„Dublin III” rendelet] 18. cikkének (2) bekezdéséből, hogy amikor 2015. március 5-én a visszavétel iránti megkeresést előterjesztették, a holland hatóságoknak a nemzetközi védelem iránti kérelem Hollandiában még folyamatban lévő megvizsgálását e megkeresés előterjesztését követően haladéktalanul fel kellett volna függeszteniük, és a[z e rendelet] 24. cikkében foglalt határidő lejártát követően az azelőtt meghozott, a 2014. június 4-i menedékjog iránti kérelmet elutasító, 2014. június 11-i határozat visszavonásával vagy megváltoztatásával az említett vizsgálatot meg kellett volna szüntetniük?
- 3) Ha a második kérdésre igenlő válasz adandó, akkor nem száll át az Olasz Köztársaságra a felperes által előterjesztett nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásával kapcsolatos felelősség, hanem a holland hatóságoknál marad, mivel a bel- és igazságügyi államtitkár a 2014. június 11-én meghozott határozatot nem vonta vissza vagy változtatta meg?
- 4) A holland hatóságok azáltal, hogy nem tájékoztattak arról, hogy Hollandiában az Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State [(az államtanács közigazgatási bíraskodási csoportja)] előtt a második menekültügyi eljárással összefüggésben még jogorvoslat van folyamatban, megsértették a [„Dublin III” rendelet] 24. cikkének (5) bekezdésében foglalt azon kötelezettséget, hogy információkkal szolgáljanak az olasz hatóságok számára, amelyek alapján azok ellenőrizni tudják, hogy az államuk-e a felelős az e rendeletben meghatározott feltételek alapján?
- 5) Ha a negyedik kérdésre igenlő válasz adandó, ez a kötelezettségszegés azt eredményezi-e, hogy a felperes nemzetközi védelem iránti kérelmének megvizsgálásával kapcsolatos felelősség nem szállt át az Olasz Köztársaságra, hanem a holland hatóságoknál maradt?

¹¹ C-63/15, EU:C:2016:409.

6) Amennyiben a felelősség nem maradt a Holland Királyságnál, a felperesnek a büntetőügye miatt az Olasz Köztársaság által a Holland Királyságnak történő kiadatásával összefüggésben a holland hatóságoknak nem kellett volna-e a „Dublin III” rendelet] 17. cikkének (1) bekezdése alapján, e rendelet 3. cikkének (1) bekezdésétől eltérve, a felperes által Olaszországban előterjesztett nemzetközi védelem iránti kérelmet mégis megvizsgálniuk, és következésképpen észszerűen nem kellett volna-e élniük a „Dublin III” rendelet] 24. cikkének (1) bekezdésében foglalt azon jogosultsággal, hogy az olasz hatóságokat a felperes visszavétele érdekében megkeressék?”

48. A német, a magyar és a holland kormány, valamint a Bizottság terjesztettek elő észrevételeket.¹² Csak sajnálatunkat tudjuk kifejezni amiatt, hogy az olasz kormány nem nyújtott be írásbeli észrevételeket, és a tárgyaláson sem képviseltette magát.

V. Előzetes észrevételek

49. Mielőtt rátérnénk e kérdések elemzésére, néhány előzetes észrevételt szükséges tenni a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyával és terjedelmével kapcsolatban.¹³

50. A rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (Amszterdamban eljáró hágai bíróság) által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem lényegében az X által Olaszországban benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására irányul.

51. Figyelembe véve az alapeljárást jellemző sajátos jogi és ténybeli hátteret, a kérdést előterjesztő bíróság arra kíván választ kapni, hogy megállapítható-e, hogy egyértelműen az Olasz Köztársaság minősül az említett kérelem megvizsgálásáért felelős tagállamnak.

52. Elsőként a kérdést előterjesztő bíróság tehát a „Dublin III” rendelet azon két eljárási rendelkezésének hatályáról és alkalmazási feltételeiről kérdezi a Bíróságot, amelyekre a Holland Királyság a felelősségát ruházást alapítja:

- e rendelet 23. cikkének (3) bekezdéséről, amelynek alkalmazása a felelősség *ipso iure* átszállását vonja maga után a visszavétel iránti megkeresés benyújtására megállapított határidők lejáratára esetén (az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés), valamint
- az említett rendelet 24. cikkének (1) bekezdéséről, amelynek alkalmazása ugyanígy a felelősség átszállását vonja maga után a visszavétel iránt megkeresett tagállam általi kifejezett vagy hallgatóságos elfogadással (az előzetes döntéshozatalra terjesztett 1–6. kérdés).

53. Amennyiben a Bíróság azt állapítaná meg, hogy a felelősség *ipso iure* átszállt a „Dublin III” rendelet 23. cikkének (3) bekezdése alapján, úgy a hivatkozott rendelet 24. cikkének értelmezésére vonatkozó kérdések csupán másodlagosan merülnek fel.

54. Másodszor, a kérdést előterjesztő bíróság azt kéri a Bíróságtól, hogy pontosítsa az említett rendelet 17. cikkének (1) bekezdésében foglalt mérlegelési záradék hatályát arra az esetre, ha az Olasz Köztársaságot kell a szóban forgó nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállamnak tekinteni (az előzetes döntéshozatalra előterjesztett hatodik kérdés).

¹² Megjegyzem, hogy a tárgyalás során a Bizottság visszavonta arra vonatkozó észrevételeit, hogy a nemzetközi védelem kérelmezője bírósági eljárás keretében ne hivatkozhatna olyan rendelkezésekre, amelyek egyrészt a „Dublin III” rendeletben előírt határidőkről, másrészt a tagállamok szervei közötti együttműködésről rendelkeznek.

¹³ Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatnak különösen a 3.2 és 3.3 pontjában kifejtettek, valamint az előzetes döntéshozatalra előterjesztett hatodik kérdés tartalmára tekintettel úgy döntöttem, hogy az első kérdés középpontjába a „Dublin III” rendelet 23. cikke (3) bekezdésének értelmezését helyezem, majd külön foglalkozom a rendelet 24. cikkének értelmezésére vonatkozó kérdéssel.

55. A kérdést előterjesztő bíróság felveti azt a kérdést, hogy a holland hatóságoknak nem kellett volna-e alkalmazniuk e záradékot, és ily módon megvizsgálni ezt a kérelmet, tekintettel arra, hogy az Olasz Köztársaság végrehajtotta az európai elfogatóparancsot, és büntetőeljárás lefolytatása céljából átadta az érintettet az említett hatóságoknak.

VI. Elemzés

A. A felelősségnek a „Dublin III” rendelet 23. cikkéből eredő átszállásáról (az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés)

56. Előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság a „Dublin III” rendelet 23. cikke (3) bekezdésének értelmezését kéri a Bíróságtól.

57. Különösen arra kíván választ kapni, hogy az uniós jogalkotó által a „Dublin III” rendeletben követett célkitűzésekkel összefüggésben értelmezve e rendelkezést,¹⁴ azzal nem ellentétes-e a hivatkozott rendelet 23. cikkének (2) bekezdésében rögzített határidők lejárta következtében létrejött felelősségátszállás, amennyiben az említett rendelet 18. cikke (1) bekezdésének d) pontja értelmében felelős tagállam vizsgálta az érintett által korábban benyújtott kérelmeket, és amennyiben a második kérelmet elutasító határozat még folyamatban lévő jogorvoslati eljárás tárgyát képezi e tagállam igazságügyi hatóságai előtt.

58. A „Dublin III” rendelet 3. cikkének (1) bekezdése értelmében a harmadik országbeli állampolgár által bármely tagállam területén benyújtott menedéjog iránti kérelmet főszabály szerint az a tagállam köteles megvizsgálni, amely az e rendelet III. fejezetében előírt feltételek szerint felelős.¹⁵ Ugyanakkor a „Dublin III” rendelet III. fejezetében foglalt feltételeken kívül e rendelet VI. fejezete a valamely másik tagállam által történő átvételre, illetve visszavételre irányuló eljárásokat hoz létre, amelyek *„az említett rendelet III. fejezetében meghatározott feltételekkel azonos módon* hozzájárulnak a felelős tagállam meghatározásához is.”¹⁶

59. A „Dublin III” rendelet 23. cikke így határozza meg a visszavétel iránti megkeresés benyújtására alkalmazandó szabályokat arra az esetre, ha új nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtanak be egy másik, azaz a megkereső tagállamban.

60. E rendelet 23. cikkének (1) bekezdése értelmében, ha az ugyanezen rendelet 18. cikke (1) bekezdésének d) pontjában említett személy, akinek nemzetközi védelem iránti kérelmét valamely tagállamban elutasították, új nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújt be egy másik tagállamban, ez utóbbi az érintett személy visszavétele céljából megkeresheti az első tagállamot.

61. Az olyan személy, mint X, aki – miután két nemzetközi védelem iránti kérelmet is benyújtott egy tagállamban, a jelen esetben Hollandiában, 2011. március 23-án, valamint 2014. június 4-én, amely kérelmeit elutasították – távozik egy másik tagállamba, Olaszországba, ahol 2014. október 23-án új kérelmet nyújt be, a „Dublin III” rendelet 23. cikkének hatálya alá tartozik.

14 Ha az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés megfogalmazásából nem lenne egyértelmű, az előzetes döntéshozatalra utaló határozat 3.2 pontjából kifejezetten kiténik ez a felvetés.

15 Lásd: 2017. február 16-i C. K. és társai ítéletet (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, 56. pont).

16 Lásd ebben az értelemben: 2017. október 25-i Shiri ítélet (C-201/16, EU:C:2017:805, 39. pont, kiemelés tőlem). 2017. július 26-i Mengesteab ítéletében (C-670/16, EU:C:2017:587) a Bíróság kimondta, hogy „jöllehet e rendelet 21. cikkének (1) bekezdésében foglalt rendelkezések [az átvétel iránti megkeresés benyújtása] az átvételi eljárás kereteinek meghatározására irányulnak, azok az említett rendelet III. fejezetében meghatározott feltételekkel azonos módon hozzájárulnak az e rendelet értelmében vett felelős tagállam meghatározásához is.” (53. pont).

62. A tárgyalás során a Bíróság által feltett kérdések, illetve kért felvilágosítások nyomán valamennyi fél egyetértett abban, hogy X-re egyértelműen kiterjed az e rendelet 18. cikke (1) bekezdésének d) pontjában foglalt eset.

63. Az említett rendelet 23. cikkének (2) bekezdésében az uniós jogalkotó a visszavétel iránti megkeresés előterjesztésére kötelező határidőt ír elő. A megkeresést haladéktalanul, de minden esetben az Eurodac-találat beérkezését követő két hónapon belül, vagy – ha az illetékes hatóságok a megkeresésüket az Eurodac-rendszerből kapott adatoktól eltérő bizonyítékokra alapozzák – három hónapon belül kell megtenni. E határidők annak biztosítására szolgálnak, hogy a visszavételi eljárást indokolatlan késedelem nélkül, de mindenesetre a szükséges információk rendelkezésre állásának időpontjától számított „észszerű határidőn” belül folytassák le a nemzetközi védelem iránti kérelmek gyors kezelése érdekében.¹⁷

64. A „Dublin III” rendelet 23. cikkének (3) bekezdésében – amelyet ehelyütt értelmezni szükséges – az uniós jogalkotó a megállapított határidők lejártához fűződő joghatásokat határozza meg. E rendelkezésnek megfelelően, ha a megkeresést nem terjesztik elő a megszabott határidőn belül, a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásának felelőssége arra a tagállamra hárul, amelynél azt benyújtották. A jogalkotó ez alól semmilyen kivételt nem enged, és semmifajta mozgásteret nem biztosít.

65. E rendelkezés szövegezése valamennyi nyelvi változatában teljesen világos, és egyértelműen közvetíti a megkeresés előterjesztésére megállapított határidő be nem tartása esetén a felelősség átruházására irányuló uniós jogalkotói szándékot.

66. Az alapeljárásban nem vitatott, hogy az Olasz Köztársaság, amely tagállamban a harmadik kérelmet benyújtották, elmulasztotta a Holland Királyságot X visszavétele iránt megkeresni a „Dublin III” rendelet 23. cikkének (2) bekezdésében rögzített kötelező határidőn belül. E rendelet 23. cikkének (3) bekezdése értelmében ezen új kérelem megvizsgálásának felelőssége „*ipso iure*” átszáll az Olasz Köztársaságra.¹⁸

67. X kivételével valamennyi észrevételt előterjesztő fél egyetért abban, hogy figyelembe véve az említett rendelet 23. cikkének (3) bekezdésében foglalt rendelkezéseket, egyértelműen az Olasz Köztársaságot kell az új kérelem megvizsgálásáért felelős tagállamnak tekinteni, függetlenül attól, hogy Hollandiában a második kérelmet elutasító határozattal szemben benyújtott jogorvoslati kérelem elbírálása még folyamatban van.

68. Akkor érthetnék egyet ezzel a megállapítással, ha a szóban forgó helyzetet ténylegesen csak e Hollandiában folyamatban lévő jogorvoslati eljárás határozná meg. Márpedig, amint azt látni fogjuk, nem ez a helyzet. Egyéb olyan körülmények is fennállnak ugyanis, amelyek összességükben – meglátásom szerint – azt mutatják, hogy e harmadik kérelem megvizsgálásáért kizárólag a holland hatóságok felelősek.

69. A szóban forgóhoz hasonlóan sajátos helyzetre alkalmazva, a szó szerinti értelmezés több problémát vet fel, mint amennyit megold, ami a kérdést előterjesztő bíróság által a Bírósághoz intézett hat kérdésből is meglehetősen világosan kitűnik. A jelen ügy sajátosságait figyelembe véve a „Dublin III” rendelet 23. cikke (3) bekezdése szövegének ilyen szó szerinti értelmezése a közös európai menekültügyi rendszer alapelveivel, valamint az e rendeletben az uniós jogalkotó által követett célkitűzésekkel tökéletesen ellentétes joghatásokat vált ki.

¹⁷ Lásd: 2018. január 25-i Hasan ítélet (C-360/16, EU:C:2018:35, 62. és 63. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

¹⁸ Lásd: 2017. július 26-i Mengesteab ítélet (C-670/16, EU:C:2017:587). Ezen ítélet 61. pontjában a Bíróság kimondta, hogy „[a «Dublin III» rendelet 21. cikke (1) bekezdés[ének] [...] [harmadik albekezdése] az azt megelőző két albekezdésben meghatározott határidők lejártá esetére előírja a felelősség azon tagállamra történő *ipso iure* átszállását, amelyben a nemzetközi védelem iránti kérelmet benyújtották, anélkül hogy ezt az átszállást a megkeresett tagállam részéről bármilyen válasznak rendelné alá.”

70. A „Dublin III” rendelet hatékony érvényesülésének megőrzése érdekében, valamint az általam itt kifejtendő indokok alapján azt fogom javasolni a Bíróságnak, hogy tegyen kivételt az e rendelet 23. cikkének (3) bekezdésében előírt mechanizmus automatikus alkalmazása alól.

71. Az EUMSZ 67. cikk (2) bekezdésével és az EUMSZ 80. cikkel összhangban, a közös európai menekültügyi rendszer, amelybe a „Dublin III” rendelet illeszkedik, a tagállamok közötti szolidaritáson alapul, és méltányosan megosztja közöttük a felelősséget.¹⁹ Amint az a „Dublin III” rendelet (22) preambulumbekzdéséből kitűnik, e szolidaritás e rendszer „alapvető eleme”. Ezen túl a szolidaritásnak „valódinak és kézzelfoghatónak” kell lennie, és meg kell nyilvánulnia azon tagállamok felé, amelyeket a menekültáramlás – rendszereikre aránytalan terhet róva – a leginkább érint.²⁰

72. E rendszer ugyanakkor a tagállamok közötti kölcsönös bizalomra is épül, amely egyben az egyik alappillérenek tekinthető.

73. Éppen a kölcsönös bizalom elvére tekintettel fogadta el az uniós jogalkotó a „Dublin III” rendeletet, annak érdekében, hogy úgy gyorsítsa meg a nemzetközi védelem iránti kérelmek elbírálását, hogy egyben biztosítja a kérelmezők számára azt, hogy kérelmüket egyetlen, egyértelműen meghatározott tagállam érdemben megvizsgálja. E cél megvalósítása érdekében a jogalkotó a kérelmek elbírálásának észszerűsítésére törekszik: annak elkerülésére, hogy az ugyanazon kérelmező által többszörösen benyújtott kérelmek elbírálására vonatkozó tagállami kötelezettség fennakadást okozzon a rendszerben, egyben arra, hogy a menedékjog iránti kérelem elbírálásáért felelős tagállam meghatározását illetően növelje a jogbiztonságot, és ezáltal elkerülhetővé tegye a „forum shopping”-ot.²¹

74. Amint az a „Dublin III” rendelet (4) és (5) preambulumbekzdéséből kitűnik, az uniós jogalkotó ezáltal a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására alkalmas, olyan „világos és alkalmazható [helyesen: a gyakorlatban működőképes]” módszer kialakítására törekszik, amely „mind a tagállamok, mind az érintett személyek vonatkozásában tárgyilagos és méltányos szempontokon” alapul. E módszernek mindenekelőtt „[l]ehetővé kell tennie [...] a felelős tagállam gyors meghatározását, hogy [...] a nemzetközi védelem iránti kérelmekkel kapcsolatos gyors döntéshozatal ne kerüljön veszélybe.”

75. Jóllehet az uniós jogalkotó a felelős tagállam meghatározására vonatkozóan a „Dublin III” rendelet III. fejezetében megállapított feltételeket helyezi előtérbe, ugyanakkor az egy másik tagállam által folytatott át- illetve visszavételi eljárásoknak – amelyekre az említett rendelet VI. fejezete vonatkozik – is ugyanolyan jellegű feltételeken kell alapulniuk, nemcsak amiatt, mert ezen eljárások az említett feltételekhez hasonlóan hozzájárulnak a felelős tagállam meghatározásához,²² hanem amiatt is, mert ugyanúgy elősegítik a „Dublin III” rendelet célkitűzéseinek megvalósítását.

76. Ekképpen, a 2017. július 26-i Mengesteab ítéletben,²³ a Bíróság az átvétel iránti megkeresés előterjesztésére meghatározott határidő lejártá esetén bekövetkező felelősségátzállással (a „Dublin III” rendelet 21. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdése) kapcsolatban megállapította, hogy ez a mechanizmus meghatározó módon hozzájárul a nemzetközi védelem iránti kérelmek

19 Az EUMSZ 67. cikk (2) bekezdésének megfelelően az Unió a menekültügy terén a tagállamok közötti szolidaritáson alapuló közös politikát alakít ki. Az EUMSZ 80. cikk kimondja, hogy az Unió menekültügyi politikájára a szolidaritás és a felelősség tagállamok közötti igazságos megosztásának elve az irányadó.

20 Lásd az Európai Unió Bel- és Igazságügyi Tanácsa 3151. ülésén elfogadott, a menekültügyi rendszerükre többek között a vegyes összetételű migráncsoportok áramlása miatt nehezedő különösen nagy nyomásnak kitett tagállamok iránti valódi és kézzelfogható szolidaritás közös keretéről szóló, 2012. március 8-i tanácsi következtetéseket.

21 Lásd ebben az értelemben: 2013. december 10-i Abdullahi ítélet (C-394/12, EU:C:2013:813, 53. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

22 Lásd a jelen indítvány 58. pontját.

23 C-670/16, EU:C:2017:587.

feldolgozásának gyorsaságával kapcsolatos célkitűzéshez, az átvételi eljárás lefolytatásában felmerülő késedelem esetén biztosítva, hogy a kérelem vizsgálatát abban a tagállamban végezzék el, amelyben e kérelmet benyújtották, annak érdekében, hogy az átadásra vonatkozó határozat elfogadásával és végrehajtásával ne késleltessék még jobban e vizsgálatot.²⁴

77. Ezen elemzést – tekintettel arra, hogy ugyanolyan mechanizmusra vonatkozik, mint amelyet a „Dublin III” rendelet 23. cikkének (3) bekezdése bevezetett – elvben alkalmazni lehetne a jelen esetre. Ugyanakkor, amint azt az alábbiakban elsőként bemutatom, a jelen ügy körülményei olyan jellegűek, hogy a szóban forgó felelősségátszállás korántsem az eljárás felgyorsítását segítené elő, hanem azt az uniós jogalkotó által a „Dublin III” rendeletben célul tűzött észszerűségtől, objektivitástól és méltányosságtól fosztaná meg.

78. Először is, az említett rendelet 23. cikkének (3) bekezdésében előírt felelősségátszállás a kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam szankció tűzésével történő meghatározását jelenti. Attól a pillanattól kezdve, hogy a tagállam elmulasztja az e rendelkezésben rögzített határidőket, a felelősségátszállás automatikus: az adott ügy körülményeitől, valamint a felelősségátszállással okozott emberi és anyagi következményektől függetlenül bekövetkezik. Amint azt már jeleztem, az uniós jogalkotó semmilyen kivételt nem enged, és mérlegelési mozgásteret sem biztosít az illetékes hatóságok számára.

79. A jelen ügyben az iratok tartalmából világosan kitűnik, hogy a „Dublin III” rendelet 23. cikkének (3) bekezdésében előírt felelősségátszállás sokkal inkább annak szankcionálását szolgálja, hogy az Olasz Köztársaság nem tett eleget egy alaki előírásnak, azaz az e rendelet 23. cikkének (2) bekezdésében foglalt eljárási szabálynak,²⁵ mintsem hogy egy valós „jogi szükséghelyzetet” orvosoljon, mivel az Olaszországban benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem – erősen kifogásolható módon – csupán eljárási „trükként” értékelhető.²⁶

80. Másodszor, e mechanizmus automatikus alkalmazása nem ad lehetőséget annak figyelembevételére, hogy az ott előírt felelősségátszállás olyan nemzetközi védelem iránti kérelemre vonatkozik, amely – ha nem is azonos – de szorosan kapcsolódik az X által korábban Hollandiában benyújtott két kérelemhez. Ezek ugyanarra, vagyis a nemzetközi védelemben való részesülésre irányulnak, ugyanazon az indokon, azaz a vallási alapon történő üldözés veszélyének esetleges fennállásán alapulnak, és ugyanaz a fél, azaz X nyújtotta be e kérelmeket.²⁷

81. Harmadszor, e mechanizmus automatikus alkalmazása annak figyelembevételét sem teszi lehetővé, hogy a Holland Királyság teljes mértékben elismerte az érintett által benyújtott két korábbi kérelem megvizsgálására vonatkozó hatáskörét, amely a „Dublin III” rendelet 3. cikkének (2) bekezdésében foglalt egyik alapfeltételt alkalmazva amiatt áll fenn, hogy Hollandia az a tagállam, amelynél először nyújtották be a nemzetközi védelem iránti kérelmet.

²⁴ Uo. (54. pont). Lásd még analógia útján: 2018. január 25-i Hasan ítélet (C-360/16, EU:C:2018:35), amelyben a Bíróság ugyanezt az ítélkezési gyakorlatot veszi alapul a „Dublin III” rendelet 24. cikke (2) bekezdésének értelmezése során.

²⁵ Kétségtelen ugyanis, hogy az Olasz Köztársaság a „Dublin III” rendelet 23. cikkének (2) bekezdésében rögzített határidőn belül nem kereste meg a Holland Királyságot a visszavétel iránt, így Hollandia úgy tekintette, hogy az Olasz Köztársaság lett a felelős tagállam. Ezenkívül az sem vitatott, hogy az Olasz Köztársaság nem válaszolt két héten belül, vagyis az e rendelet 25. cikkének (2) bekezdésében előírt határidőn belül a Holland Királyság visszavétel iránti megkeresésére, ezért úgy tekintették, hogy Olaszország hallgatólagosan elfogadta azt.

²⁶ X jelenleg tiltakozik az ellen, hogy e tagállamnak adják át. Amint azt képviselője a tárgyalás során megerősítette, X megélhetésének biztosítása érdekében terjesztett elő nemzetközi védelem iránti kérelmet Olaszországban. Véleményem szerint nem kizárt, hogy e kérelem benyújtásának célja az európai elfogatóparancs végrehajtásának megakadályozása volt.

²⁷ Annak ellenére, hogy e kérelmek benyújtása között bizonyos idő eltelt, nem gondolom úgy, hogy az Olaszországban benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem a Hollandiában megvizsgált két korábbi kérelemhez képest új tényeken vagy körülményeken alapulna. Először is, a holland hatóságok által a második kérelemmel kapcsolatosan lefolytatott vizsgálat rövidsége arra mutat, hogy semmilyen olyan új körülmény nem merült fel, amely megdönthetné az első kérelemre vonatkozóan hozott elutasító határozatot. A tárgyalás során X képviselője megerősítette, hogy e második kérelem benyújtásának indoka a Hollandiában bekövetkezett politikai változás volt. Másodszor, nehéz elképzelni, hogy azok a tények és körülmények, amelyekben a 2014. október 23-án benyújtott harmadik kérelem alapul, lényegesen változtak volna 2014. július 7. óta, amikor is a rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (Amsterdamban eljáró hágai bíróság) elutasította a második kérelmet.

82. Amint azt az első kérelem vizsgálatára irányuló eljárás időtartama, valamint a Bíróság rendelkezésére álló, az ügghöz kapcsolódó számos irat is igazolja, a nemzetközi védelem iránti első két kérelmet egyébként alapos vizsgálat alá vetették e tagállam közigazgatási és igazságügyi hatóságai, és ezek tárgyában két jogerős elutasító határozat született.

83. Így tehát addigra, mire X Olaszországban benyújtotta harmadik kérelmét, már megszületett az első kérelmet elutasító végleges határozat – 2011. szeptember 5-én –, amely az Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (az államtanács közigazgatási bíraskodási csoportja) ítéletével jogerőre emelkedett. A második kérelmet elutasító 2014. június 11-i határozatot szintén véglegesnek lehetett tekinteni, mivel az e bíróság előtt folyamatban lévő jogorvoslati eljárás nem halasztó hatályú.²⁸

84. E körülmények között, amennyiben az uniós jogalkotó kitűzött célja a felelős tagállam objektív meghatározása útján a menedékjog iránti kérelmek elbírálásának észszerűsítése és meggyorsítása, úgy – figyelemmel a holland hatóságoknak az érintett menedékjog iránti kérelmeinek megvizsgálásában betöltött szerepére – eléggé nyilvánvalónak tűnik, hogy e hatóságok a legalkalmasabbak a harmadik kérelem elbírálására. Szemben a 2017. július 26-i Mengesteab ítélet²⁹ alapjául szolgáló ügy alaphelyzetével, a szóban forgó felelősségátzállás, azon túl, hogy milyen emberi és pénzügyi következményekkel jár, ehelyütt sem az eljárás gyorsaságát, sem általában a megfelelő ügyintézés nem szolgálná. Mivel még a nemzeti menekültügyi rendszerek idejét éljük, az olasz hatóságok ugyanolyan alapos vizsgálat elvégzésére kötelesek, mint amelyet a holland hatóságok velük egyidejűleg lefolytatnak, egyrészt a tényállás megállapítása, valamint az érintett által benyújtott dokumentumok bizonyító erejének értékelése érdekében, a menedékjog iránti kérelmek pedig rendkívül bonyolultak, másrészt olyan személy nemzetközi védelem iránti kérelmét kell elbírálniuk, akit még soha nem láttak, és akivel soha nem kerültek személyes kapcsolatba. Abban az esetben, ha kiszolgáltatott, szükséghelyzetben lévő kérelmezőről lenne szó, az ilyen felelősségátzállás, amely új vizsgálati eljárást von maga után, vajon valóban a kérelmező jogainak tiszteletben tartását szolgálná?

85. Ezenkívül, az e harmadik kérelem megvizsgálására vonatkozó felelősségnek az olasz hatóságokra történő átruházásával az a kockázat is felmerül, hogy e hatóságok a holland hatóságok által az első két kérelem vizsgálatának keretében hozott döntésektől eltérő határozatot fogadnak el, holott ezek a kérelmek egészében véve egymáshoz szorosan kapcsolódnak, vagy akár azonosak. Ha ily módon többszöröződik a menedékkérő számára a kedvező döntés elérésének esélye, e helyzet veszélyezteti a közös európai menekültügyi rendszer keretében elérni kívánt koherenciát és egységességet, valamint megnöveli az „*asylum shopping*” kockázatát, amelynek megelőzése a dublini rendszer célja. Hasonlóképpen, utat nyit az előtt, hogy mindegyik tagállam, amely joghatósággal rendelkezik az újabb nemzetközi védelem iránti kérelem elbírálására, a korábban felelős tagállam „fellebbviteli bíróságának” szerepét töltsse be.

86. Negyedszer, e mechanizmus automatikus alkalmazása a Hollandiában folyamatban lévő bírósági eljárások, vagyis az Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (az államtanács közigazgatási bíraskodási csoportja) előtt folyamatban lévő közigazgatási jellegű eljárás, valamint egy bűncselekmény feltételezett elkövetése miatt indult büntetőeljárás figyelembevételét sem teszi lehetővé.

87. Míg a felelősségátzállásra kötelező és szigorú határidők vonatkoznak, ugyanez nem mondható el a folyamatban lévő bírósági eljárásokról.

²⁸ Amint azt a Bíróság 2018. január 25-i Hasan ítéletében (C-360/16, EU:C:2018:35) megállapította, „[az illetékes bíróság előtti] fellebbezés benyújtásához fűződő halasztó hatály hiányában [az érintett tagállam területén történő első tartózkodás alkalmával benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmet elutasító] határozatot úgy kell tekinteni, mint amely kifejezi a [»Dublin III« rendeletből] következő joghatásait, tehát amely a nemzetközi védelem benyújtásával indult igazgatási eljárás lezárását vonja magával.” (50. pont).

²⁹ C-670/16, EU:C:2017:587.

88. Kétségtelen, hogy a második kérelmet vizsgáló közigazgatási eljárás lezárult. Mindemellett, a jogorvoslat keretében indult bírósági eljárás eredményezheti az elfogadott közigazgatási határozat megváltoztatását, mivel az elsőfokú bíróság mind a tények, mind a jogi szempontok teljes körű és *ex nunc* megvizsgálását elvégezheti,³⁰ valamint a végső fokon eljáró bíróság elfogadhat a felülvizsgálatra vonatkozó jogalapot. Ennek következtében fennáll az a kockázat, hogy a megkereső tagállamban elsőként eljáró bíróság megváltoztatja a nemzetközi védelem iránti kérelmet eredetileg elutasító határozatot, ily módon a felelősségátzállás teljes mértékben értelmetlenné és irrelevánssá válik.

89. Mindenesetre, ez az állapot rokon az európai bíróságok közötti perfüggőségi helyzettel, és tekintetbe véve az X által Hollandiában és Olaszországban benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmek összefüggését vagy akár azonosságát, úgy vélem, hogy ilyen esetben más tagállam bírósága nem állapíthatná meg érvényesen párhuzamos joghatóságát.

90. A menedékkérővel szemben kezdeményezett büntetőeljárást illetően, a legegyszerűbb és egyértelműbb esetek kivételével rendkívül nehéz megjósolni, hogyan alakul az eljárás, illetve milyen elbírálásban részesül az érintett, olyannyira, hogy a felelősség automatikus átszállása, amely az érintett idővel történő átadásával társul, e szempontból is célszerűtlennek tűnik. Noha a jelen ügyben a büntetőeljárást intézkedés nélkül megszüntették, más körülmények között az vizsgálóbíró előtti eljárás lefolytatásához vagy ítélethozatalhoz, illetve adott esetben a kérelmező elítéléséhez vezethetett volna.

91. A büntetőeljárás elsőbbsége tehát mindenképpen az újonnan benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem vizsgálatának megbénításával jár.

92. Hogyan lehetséges tehát, hogy egy racionalitásra és objektivitásra törekvő értékelés során figyelmen kívül hagyják ezt az eljárást, valamint az alapügy esetében az európai elfogatóparancsot is, amely az olasz hatóságokat az érintett átadására kötelezi?

93. Bár, amint azt láthatjuk majd, a menedékkérővel szemben egy tagállam által kiadott európai elfogatóparancs önmagában nem akadályozza a visszavételi eljárást, e körülmény, amely a jelen ügyben annyi más körülménnyel adódik össze, egyértelműen megzavarja a „Dublin III” rendeletben szabályozott eljárások rendes lefolytatását.

94. X nemzetközi védelem iránti kérelmét 2014. október 23-án nyújtotta be Olaszországban, vagyis csupán néhány nappal azután, hogy vele szemben az európai elfogatóparancsot kibocsátották. E kérelem benyújtása nem akadályozta az európai elfogatóparancs végrehajtását.³¹ Ahogyan azt X képviselője a tárgyalás során kifejtette, ennek megfelelően az olasz hatóságok 2014. december elején, vagyis néhány héttel a menedékkérelmének benyújtását követően intézkedtek az érintett letartóztatásáról, majd a holland hatóságoknak való átadása céljából hozzávetőleg két hónapos időtartamra őrizetbe vették, és az átadásra 2015. január 30-án került sor. Még ha fel is rójuk az olasz hatóságoknak azt, hogy nem keresték meg a Holland Királyságot X visszavétele céljából, ugyanakkor arra is szükséges rámutatni, hogy ugyanebben az időszakban az európai elfogatóparancsot végrehajtották, és az érintettet átadták.

95. A jelen ügy körülményei között van-e értelme a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásának felelősségét Olaszországra hárítani, miközben ezzel csaknem teljesen egyidőben ez a tagállam büntetőeljárás céljából átadta az érintettet a holland hatóságoknak?³²

30 Lásd a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2013. L 180., 60. o.; helyesbítés: HL 2013. L 198., 50. o.) 46. cikkének (3) bekezdését.

31 Az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának az európai elfogatóparancsról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat (HL 2002. L 190., 1. o.) 3. és 4. cikkében felsorolt okai között nem szerepel a menedékjog vagy menekültstátusz iránti, sem a kiegészítő védelem iránti kérelem. (lásd: 2010. október 21-i B. ítélet [C-306/09, EU:C:2010:626, 43. pont]).

32 Abban az időpontban, amikor a Holland Királyság a visszavétel iránt megkereste az Olasz Köztársaságot, a büntetőeljárás még nem zárult le.

96. A „Dublin III” rendelet egyik rendelkezése sem teszi lehetővé e kérdés megválaszolását. Egyedül az emberi méltóság tiszteletben tartása és a közös európai menekültügyi rendszer létrehozásának keretében kitűzött jogalkotói célok teszik azt lehetővé.

97. Azért is emlegetjük az emberi méltóságot, mert ha nem egy menedékkérőről lenne szó, ezt az ügyet leginkább egy pingpongjátzmához lehetne hasonlítani.

98. Ezen elsőként vázolt tényezőkre tekintettel, figyelembe véve az érintettre vonatkozóan Hollandiában zajló közigazgatási és igazságügyi eljárások sokféleségét és szövevényességét, úgy vélem, hogy az objektivitás, mint a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására irányuló eljárás kötelező jellemzője, és az ezen eljárás kapcsán elvárt gyorsaság egyaránt megköveteli, hogy az arra legalkalmasabb, tehát a holland hatóságok – amely hatóságok a „Dublin III” rendeletben foglalt egyik alapfeltételt alkalmazva, közigazgatásuk legmagasabb szintjén már korábban megállapították joghatóságukat – vizsgálják meg az X által benyújtott új kérelmet, ne pedig az olasz hatóságok, amelyek a visszavétel iránti megkeresés határidőben történő előterjesztésének elmulasztásával megszegték kötelezettségeiket.³³

99. Másodszor, e felelősségátzállás automatizmusa nehezen egyeztethető össze a tagállamok közötti jóhiszemű együttműködés és szolidaritás alapelveivel, amely elvekre a közös európai menekültügyi rendszer és a „Dublin III” rendszere is épül.

100. 2014-ben ugyanis a tagállamok illetékes hatóságai tisztában voltak azzal, hogy az olasz partokra érkező óriási menekültáradat nagy nyomás alá helyezte e tagállam menekültügyi hatóságait, amely rendszerszintű késések formájában nyilvánult meg, és különösen azzal a következménnyel járt, hogy reakcióidejük lelassult, és az át- illetve visszavétel iránti megkeresésekre adott válaszadási határidő meghosszabbodott. E felelősségnek a megállapított határidők elmulasztása miatti automatikus áthárításával – valljuk be – igen távol kerülünk a kitűzött „valódi és kézzelfogható” szolidaritás céljától.³⁴

101. A fenti megállapítások összességére tekintettel úgy vélem, hogy mindezekből következően el kell térni a „Dublin III” rendelet 23. cikke (3) bekezdésének szó szerinti alkalmazásától, és a szóban forgó harmadik kérelem megvizsgálását illetően, e rendelet hatékony érvényesülésének fenntartása érdekében, az e rendelkezésből eredő felelősségátruházás alkalmazásától.

102. Az olyan helyzetben, mint amely a jelen ügy tárgyát is képezi, az említett rendelet hatékony érvényesülésének fenntartása, és különösen a nemzetközi védelem iránti kérelmek elbírálásának észszerősítése érdekében a bírósági határozatok kölcsönös elismerése elvének alkalmazását javasolom.

³³ Egyébiránt felmerülhet az a kérdés, hogy az ilyen kötelezettségszegést nem kellene-e más módon számon tartani, különösen a Bizottság vizsgálhatná, amely nyilvánvalóan figyelembe venné az olasz hatóságokra nehezedő migrációs nyomást és az áthelyezéshez hasonló különleges intézkedéseket. Az Olaszországban bekövetkezett válsághelyzetre válaszul a Tanács az áthelyezéssel kapcsolatosan két határozatot is elfogadott, a nemzetközi védelem területén Olaszország és Görögország érdekében elfogadott átmeneti intézkedések megállapításáról szóló, 2015. szeptember 14-i (EU) 2015/1523 tanácsi határozatot (HL 2015. L 239., 146. o.), valamint a nemzetközi védelem területén Olaszország és Görögország érdekében elfogadott átmeneti intézkedések megállapításáról szóló, 2015. szeptember 22-i (EU) 2015/1601 tanácsi határozatot (HL 2015. L 248., 80. o.), amelyek 2017 szeptemberéig voltak hatályban.

³⁴ Egyébiránt nem szabadna engedni, hogy a tagállamok a felelősségátzállás megállapítására használják az erős migrációs nyomás alatt álló tagállamok késedelmét.

103. Ezen elv, mint tudjuk, a sarokköve a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségnek,³⁵ amelynek körébe a menekültügyi politika is tartozik.³⁶

104. Az említett alapelv a „Dublin III” rendelet 23. és 24. cikkében meghatározott eljárások keretében alkalmazandó, amennyiben egy tagállam úgy dönt, hogy olyan nemzetközi védelmet kérő személy visszavétele iránt terjeszt elő megkeresést, akitől a menedékjogot egy másik tagállam korábban már jogerős határozatában megtagadta.

105. E rendelet 23. cikkének (1) bekezdése értelmében, amennyiben a rendelet 18. cikke (1) bekezdésének d) pontjában említett személy, akinek a nemzetközi védelem iránti kérelmét jogerősen elutasították egy tagállamban, új nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújt be egy másik tagállamban, ez utóbbi az érintett személy visszavétele iránt megkeresheti az elsőként eljáró tagállamot.

106. A „Dublin III” rendelet 24. cikkének (4) bekezdése értelmében, amennyiben az e rendelet 18. cikke (1) bekezdésének d) pontjában említett személy, akinek a nemzetközi védelem iránti kérelmét jogerősen elutasították egy tagállamban, tartózkodásra jogosító engedély nélkül egy másik tagállam területén tartózkodik, ez utóbbi tagállam az érintett személy visszavétele iránt megkeresheti az elsőként eljáró tagállamot, vagy a 2008/115 irányelvnek megfelelően kiutasítási eljárást kezdeményezhet.

107. A jelenlegi állás szerint tehát a tagállamok között egyetértés van a más tagállamok által hozott, a menedékkérelmet elutasító határozatok elismerését illetően.

108. A jelen ügyben 2014. október 23-án, amikor X benyújtotta harmadik kérelmét az olasz hatóságoknál, a holland hatóságok már meghoztak egy, 2013. június 27-én jogerőre emelkedett határozatot, amellyel az első kérelmet elutasították. A rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (Amsterdamban eljáró hágai bíróság) 2014. július 7-i ítéletében ekkorra már szintén elutasította a második kérelmet elutasító határozattal szemben az érintett által benyújtott jogorvoslati kérelmet.

109. Onnantól kezdve, hogy a holland hatóságok egy alapfeltétel alapján elismerték joghatóságukat az érintett által előterjesztett nemzetközi védelem iránti kérelmek elbírálására, továbbá az első kérelemre vonatkozóan végleges határozatot hoztak, amely a legfelsőbb közigazgatási bíróság által hozott ítélet nyomán jogerőre emelkedett, nincs helye az érintett által más tagállamban benyújtott bármely olyan új nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásának, amely nem új körülményeken vagy tényeken alapul. A kölcsönös elismerés elvének alkalmazására tekintettel e tagállamnak figyelembe kell vennie a meghozott ítéletekhez kapcsolódó jogerőt, amely a 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdésének d) pontja értelmében *ipso facto* elfogadhatatlanná tesz minden újabb kérelmet.

110. Emlékeztetek arra, hogy e rendelkezés értelmében egy tagállam a nemzetközi védelem iránti kérelmet elfogadhatatlannak minősítheti, amennyiben az olyan ismételt kérelemnek minősül, amelyben új körülmények vagy tények nem merültek fel, vagy a kérelmező ilyeneket nem adott elő. Amint azt már hangsúlyoztam, úgy vélem, hogy az alapügyben ez a helyzet áll fenn. Mindazonáltal az illetékes hatóságok feladata erről megbizonyosodni.

³⁵ Lásd a Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának, Nyitott és biztonságos Európa: váltsuk valóra! [COM/2014/0154 final] „A közös európai menekültügyi rendszer konszolidációja” című 3.1. pontját, amely kimondja: „ki kell dolgozni a menekültügyi határozatok tagállamok közötti kölcsönös elismerésére vonatkozó új szabályokat és a védelem átszállására vonatkozó keretet, összhangban az egész EU-ban érvényes, egységes jogállás kialakítására vonatkozó szerződéses célkitűzéssel. Ez csökkenti az EU-n belüli mozgás akadályait, és előremozdítja a védelemhez kapcsolódó kedvezmények belső határokon átnyúló transzferét.” (8. o.). Lásd még az Európai Parlament „New Approach, Alternative Avenues and Means of Access to Asylum Procedures for Persons Seeking International Protection” című 2015. január 9-i jelentését, amely átveszi a fenti idézetet. (58. o.).

³⁶ A bírósági határozatok kölcsönös elismerésének elve a kitoloncolás terén is alkalmazandó. E tekintetben lásd a harmadik országok állampolgárainak kitoloncolásáról hozott határozatok kölcsönös elismeréséről szóló, 2001. május 28-i 2001/40/EK tanácsi irányelvet (HL 2001. L 149., 34. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 107. o.), valamint a harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet (HL 2008. L 348., 98. o.).

111. A „Dublin III” rendelettel létrehozott információcsere e mechanizmus működőképességét teljes mértékben biztosítja, mivel azon tagállamnak, amelyet egy kérelmező visszavétele iránt megkerestek – az említett rendelet 24. cikkének (5) bekezdésében foglalt kötelezettségekre figyelemmel – rendelkezésére áll, illetve a rendelet 34. cikke értelmében kérelmére rendelkezésére bocsátanak valamennyi szükséges információt, amely egy korábbi nemzetközi védelem iránti kérelem vizsgálatához kapcsolódik (a korábbi nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtásának helye és ideje, az eljárás állása, a meghozott határozat tartalma és dátuma).³⁷

112. A kölcsönös elismerés elvének érvényesítése ez esetben a közös európai menekültügyi rendszer észszerűbb, hatékonyabb és koherensebb működését tenné lehetővé, ha, amint egy tagállam nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálására vonatkozó felelőssége megállapítást nyerne, az stabilan fenn is maradna, ami biztosíthatná az eljárás gyorsaságát, megelőzné az ellentmondásos tartalmú határozatok meghozatalát, és korlátozná a kérelmezőnek a felelősség átszállása érdekében végzett másodlagos mozgását.

113. E megoldás valójában csupán előrevetíti a Bizottság által a dublini rendszer reformjára tett javaslatokat.³⁸ A „Dublin III” rendeletet módosító rendeletre irányuló javaslatában ugyanis a Bizottság azon szabály bevezetését javasolja, amely szerint, ha egy tagállam felelős tagállamként vizsgált meg egy nemzetközi védelem iránti kérelmet, az érintett által ismételt benyújtott kérelmek megvizsgálásáért is felelős marad, függetlenül attól, hogy a kérelmező elhagyta-e vagy sem a tagállamok területét, illetve kitoloncolták-e onnan.³⁹ Egyetlen tagállam maradna tehát felelős egy adott kérelem megvizsgálásáért, így a felelősségre vonatkozó feltételeket csak egyszer kellene alkalmazni. Egyébiránt, a Bizottság azon szabály bevezetését is javasolja, amelynek értelmében a határidő lejártá után a felelősség átszállását.

114. Ha e javaslatok elfogadásra kerülnének, a rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (Amsterdamban eljáró hágai bíróság) által előterjesztett előzetes döntéshozatali kérelem jelentőségét vesztené.

115. E megfontolások összességére tekintettel, valamint az alapügy sajátos körülményeire figyelemmel úgy vélem, hogy a „Dublin III” rendelet 23. cikkének (3) bekezdését, valamint az e rendelkezésből eredően az érintett által Olaszországban benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálására vonatkozó felelősségátzállást figyelmen kívül kell hagyni, amennyiben azok a felelős tagállam meghatározására irányuló eljárást a hivatkozott rendeletben célul tűzött észszerűségétől, objektivitásától, méltányosságától és gyorsaságától fosztják meg, valamint nem egyeztethetőek össze a közös európai menekültügyi rendszer alapját képező, tagállamok közötti jóhiszemű együttműködés és szolidaritás elvével.

B. A holland hatóságok által a „Dublin III” rendelet 24. cikke alapján Olaszországhoz intézett visszavétel iránti megkeresés jogszerűségéről (az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első és hatodik kérdés)

116. A kérdést előterjesztő bíróság ezt követően a holland hatóságok által a „Dublin III” rendelet 24. cikke alapján az olasz hatóságokhoz előterjesztett visszavétel iránti megkeresés jogszerűségének kérdését veti fel (visszavétel iránti megkeresés előterjesztése, ha nem nyújtottak be új kérelmet a megkereső tagállamban).

³⁷ Azon esetek köre, amikor egy tagállam megtagadhatja ezen információk közlését igen korlátozott, kimerítő felsorolásukat a „Dublin III” rendelet 34. cikkének (3) bekezdése tartalmazza (az érintett személy vagy mások alapvető érdekeinek, illetve szabadságjogainak és alapvető jogainak védelme).

³⁸ Lásd a jelen indítvány 7. lábjegyzetét.

³⁹ Lásd a rendeletre irányuló javaslat (25) preambulumbekzdését, továbbá 3. cikkének (5) bekezdését és 20. cikkét.

117. X helyzetére ebben a vonatkozásban a „Dublin III” rendelet 18. cikke (1) bekezdésének b) pontja az irányadó. E rendelkezés olyan személyre vonatkozik, aki egyrésztől nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtott be, amely még elbírálás alatt áll, valamint másrésztől vagy egy másik tagállamban nyújtott be kérelmet, vagy tartózkodásra jogosító engedély nélkül egy másik tagállam területén tartózkodik.

118. Az olyan személy, mint X, aki miután egy tagállamban – a jelen esetben Olaszországban – nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújt be, majd jogellenesen visszatér egy másik tagállam, azaz Hollandia területére, anélkül hogy ott új nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtana be, kétségtelenül a „Dublin III” rendelet 24. cikkének hatálya alá tartozik.

119. Az e rendelet 24. cikkének (1) bekezdése alapján kezdeményezett visszavételi eljárás alkalmazása a tagállamok mérlegelési körébe tartozik, amint az kitűnik a „megkeresheti” kifejezésnek az uniós jogalkotó által e rendelkezésben történő alkalmazásából, és célja a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért fennálló felelősség átruházása.

120. A kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdés tehát arra az esetre vonatkozik, amikor a Bíróságnak figyelmen kívül kellene hagynia a „Dublin III” rendelet 23. cikke (3) bekezdésének alkalmazásából eredő felelősségátzállást.

121. E bíróság különösen arra kéri a Bíróságot, hogy pontosítsa a hivatkozott rendelet 24. cikke (1) bekezdése alkalmazásának feltételeit.

122. A kérdést előterjesztő bíróság ezáltal azt a kérdést veti fel, hogy e rendelkezéssel ellentétes-e a visszavétel iránti megkeresés előterjesztése, amennyiben a megkereső tagállam volt a felelős az érintett által korábban benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmek megvizsgálásáért, ezenkívül pedig amennyiben az e kérelmek egyikét elutasító határozatával szemben jogorvoslati eljárás van előtte folyamatban, és végül, ha büntetőeljárás lefolytatása céljából európai elfogatóparancsot bocsátott ki az érintettel szemben, akinek átadását a megkeresett tagállamtól kéri.

123. Amennyiben e körülményeket külön-külön értékeljük, önmagukban véve azok egyikével sem ellentétes a visszavétel iránti megkeresés előterjesztése. Ezeket egymás után fogom megvizsgálni.

1. A megkereső tagállam volt a felelős az érintett által korábban benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért

124. A Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a „Dublin III” rendelet 24. cikkének (1) bekezdésével nem ellentétes a visszavétel iránti megkeresés előterjesztése, amennyiben a megkereső tagállam volt a felelős az érintett által korábban benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért.

125. Egy, a közelmúltban hozott ítéletben ugyanis, amely a jelen indítvány tárgyát képező ügy írásbeli szakaszának lezárulását követően született, a Bíróság kimondta, hogy a „Dublin III” rendelet 24. cikkében előírt eljárás alkalmazható olyan személy tekintetében, aki „[a megkereső tagállamban] történő első tartózkodás során már benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmet, amelyet [a „Dublin III” rendelet] 26. cikkének (1) bekezdésében előírt keretek között *elutasítottak*”.⁴⁰ A Bíróság szerint, mivel e kérelem már nem áll elbírálás alatt e tagállamban, e személyt nem kell olyan

⁴⁰ Lásd: 2018. január 25-i Hasan ítélet (C-360/16, EU:C:2018:35, 48. pont, kiemelés tőlem).

személyhez hasonlóknak tekinteni, aki új, nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtott be.⁴¹ Meg kell állapítani, hogy a hivatkozott rendelet 24. cikke (1) bekezdésének ezen értelmezése olyan helyzetre is irányadó, mint amely a jelen ügy tárgyát képezi, amelyben a megkereső tagállam az érintett által korábban elé terjesztett nemzetközi védelem iránti kérelmet megvizsgálta, és elutasította azt.

2. A megkereső tagállam előtt még jogorvoslati eljárás van folyamatban

126. A Bíróság azt is kimondta, hogy az a tény, hogy a határozat, amellyel a megkereső tagállam területén történő első tartózkodás alkalmával benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmet elutasították, valamely bírósága előtt még folyamatban lévő jogorvoslati eljárás tárgyát képezi, nem zárja ki a „Dublin III” rendelet 24. cikkének az alkalmazását, „mivel az e fellebbezés benyújtásához fűződő halasztó hatály hiányában e határozatot úgy kell tekinteni, mint amely kifejti az e rendeletből következő joghatásait, tehát amely a nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtásával indult igazgatási eljárás lezárását vonja magával.”⁴²

127. Az említett rendelet 24. cikkének ezen értelmezése tehát *a fortiori* alkalmazandó olyan helyzetben, mint amely a jelen ügyben is fennáll, tekintettel arra, hogy a 2014. június 11-i elutasító határozattal szemben indított jogorvoslati eljárásnak nincs halasztó hatálya.

3. A megkereső tagállam európai elfogatóparancsot bocsátott ki

128. Most azt a kérdést szükséges megvizsgálni, hogy a „Dublin III” rendelet 24. cikkének (1) bekezdésével ellentétes-e a visszavétel iránti megkeresés előterjesztése, amennyiben a megkereső tagállam a menedékkérővel szemben európai elfogatóparancsot bocsátott ki, a megkeresett tagállamtól az érintett személy részére történő átadását kérve.

129. A Bíróság e kérdés tárgyában még nem foglalt állást, és a „Dublin III” rendelet egyik rendelkezése sem szabályozza ezt az esetet.

130. *A priori* nem tűnik úgy, hogy egy menedékkérővel szemben az európai elfogatóparancs kibocsátása akadályát képezné annak, hogy e tagállam a menedékkérő visszavétele iránti megkeresést terjesszen elő.

131. A nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálására irányuló közigazgatási eljárás és a menedékkérővel szemben kezdeményezett büntetőeljárás két egymástól jól elkülöníthető eljárás, és első ránézésre semmi nem zárja ki azt, hogy az európai elfogatóparancsot kibocsátó tagállam, miután szuverén jogát gyakorolva büntetőeljárást indított a területén bűncselekményt elkövető személlyel szemben, az érintett nemzetközi védelem iránti kérelmének megvizsgálására általa felelősnek vélt tagállamhoz forduljon.

132. Mindazonáltal alaptalan az a feltételezés, hogy az európai elfogatóparancs kibocsátása nincs befolyással a menedékkérő másik tagállam általi visszavétele iránti eljárásra.

133. A „Dublin III” rendelet 24. cikkében szabályozott visszavételi eljárást ugyanis szigorú határidők betartása mellett kell lefolytatni, amelyek meglátásom szerint nehezen egyeztethetők össze a büntetőeljárások gyakorlatának jellegével (abban az esetben, ha az európai elfogatóparancs kibocsátására a büntetőeljárás lefolytatása céljából kerül sor) vagy egy szabadságelvonással járó büntetés időtartamával (abban az esetben, ha az európai elfogatóparancs kibocsátására a büntetés végrehajtása céljából kerül sor).

41 Lásd: 2018. január 25-i Hasan ítélet (C-360/16, EU:C:2018:35, 49. pont).

42 Lásd: 2018. január 25-i Hasan ítélet (C-360/16, EU:C:2018:35, 50. pont).

134. Először is, e rendelet 24. cikke (2) bekezdésének megfelelően, az említett rendelet 18. cikke (1) bekezdésének b) pontjában említett személy visszavétele iránti megkeresést haladéktalanul, de minden esetben az Eurodac-talalat beérkezését követő két hónapon belül, vagy – ha a megkeresés az Eurodac-rendszerből kapott adatoktól eltérő bizonyítékon alapul – három hónapon belül kell megtenni. E határidők kötelezőek.

135. Másodszor, a „Dublin III” rendelet 29. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében, ha e megkeresést elfogadták, az érintett személyt a lehető leghamarabb, de legkésőbb hat hónappal a megkeresés elfogadását követően át kell adni,⁴³ amely határidő legfeljebb egy évre meghosszabbítható, ha az érintett személy szabadságvesztését tölti. Amennyiben az átadásra az egyéves határidőn belül nem kerül sor, a felelős tagállam mentesül az érintett visszavételére vonatkozó kötelezettsége alól.

136. Következésképpen, ha egy tagállam a nemzetközi védelmet kérelmezővel szemben ad ki európai elfogatóparancsot, azt követően, hogy az érintett személyt átadták neki, visszavétele iránt megkeresheti azt a tagállamot, akit felelősnek tart kérelmének megvizsgálásáért, feltéve, hogy a megkeresést a „Dublin III” rendelet 24. cikkének (2) bekezdésében előírt határidőkön belül előterjeszti, valamint a megkeresett tagállam általi elfogadás esetén az átadásra az e rendelet 29. cikkének (1) és (2) bekezdésében foglalt határidőkön belül sor kerül.

137. Abban az esetben, ha az európai elfogatóparancsot büntetőeljárás lefolytatása céljából bocsátják ki, meglehetősen nehéz felmérni, hogy mennyiben lehetséges e feltételek betartása, kivéve olyan esetben, mint a jelenlegi, amelyben a büntetőeljárás intézkedés nélkül, gyorsan lezárult.

138. Ezzel szemben, abban az esetben, ha az európai elfogatóparancsot szabadságelvonással járó büntetés végrehajtása céljából bocsátották ki, eléggé egyértelmű, hogy a visszavétel iránti megkeresés előterjesztésének csak rövid tartamú büntetés esetén van értelme.

139. Mindezekre tekintettel az a véleményem, hogy az európai elfogatóparancs kibocsátása önmagában nem képezi akadályát a visszavétel iránti megkeresés előterjesztésének, ha a „Dublin III” rendelet 24. cikkének (2) bekezdésében, valamint 29. cikkének (1) és (2) bekezdésében előírt határidőket betartják.

140. Meglátásom szerint ez az értékelés ugyanúgy érvényes arra az esetre is, mint amely a jelen ügy tárgyát képezi, amelyben az európai elfogatóparancsot végrehajtó tagállam, amely a kibocsátó tagállam hatóságai részére átadja az érintettet, egyben az utóbbi tagállam által az érintett visszavétele iránt megkeresett tagállammal azonos.

141. Ezen elemzés végeztével, mindezekből következően úgy tűnik számomra, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott körülményeket külön-külön véve figyelembe, azok egyike sem akadályozza annak, hogy visszavétel iránti megkeresést terjesszenek elő.

142. Ezzel szemben, ha összességükben értékeljük ezeket, véleményem szerint jelentős akadályát képezik az ilyen visszavétel iránti megkeresés lefolytatásának.

143. Ugyanis, ugyanazon indokoknál fogva, mint amelyeket a jelen indítvány 71–98. pontjában kifejtettem, amennyiben, először is, a megkereső tagállam illetékes hatóságai voltak a felelősök a kérelmező által az ezen állam területén történő első tartózkodás során benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmek megvizsgálásáért, másodszor, az e kérelmek egyikét elutasító határozattal szemben jogorvoslati eljárás van előttük folyamatban, harmadszor, a kérelmezővel szemben európai elfogatóparancsot bocsátottak ki, akinek átadását a visszavétel iránt megkeresett tagállamtól – amelynek területén az érintett tartózkodik – kéri, úgy gondolom, hogy a „Dublin III” rendelet

⁴³ Vagy – az e rendelet 27. cikkének (3) bekezdésének megfelelő halasztó hatály esetén – a fellebbezéssel vagy felülvizsgálattal kapcsolatos jogerős határozat meghozatalát követően.

24. cikkének (1) bekezdése alapján kezdeményezett visszavételi eljárás a felelős tagállam meghatározására irányuló eljárást a hivatkozott rendeletben célul tűzött észszerűségtől, objektivitástól, méltányosságtól és gyorsaságtól fosztja meg, továbbá nem egyeztethető össze a közös európai menekültügyi rendszer alapját képező, tagállamok közötti jóhiszemű együttműködés és szolidaritás elvével.

C. A „Dublin III” rendelet 18. cikkének (2) bekezdése értelmében felelős tagállam kötelezettségeinek terjedelméről (az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második és harmadik kérdés)

144. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második és harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság azon kötelezettségek pontosítására kéri a Bíróságot, amelyek a megkereső tagállamot terhelik a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásával kapcsolatos felelőssége körében, amennyiben ez a tagállam a „Dublin III” rendelet 24. cikkének értelmében a kérelmező visszavétele iránt megkeresést terjeszt elő.

145. A kérdést előterjesztő bíróság különösen arra kíván választ kapni a Bíróságtól, hogy ha a visszavétel iránti megkeresést már előterjesztették, a megkereső tagállam a „Dublin III” rendelet 18. cikkének (2) bekezdése értelmében köteles-e felfüggeszteni az említett kérelem még folyamatban lévő vizsgálatát és az e rendelet 24. cikkében előírt határidő lejártával, az illetékes nemzeti hatóság által e kérelemre vonatkozóan hozott elutasító határozat visszavonásával vagy megváltoztatásával megszüntetni a vizsgálatot.

146. A kérdést előterjesztő bíróság adott esetben arra kíván választ kapni a Bíróságtól, hogy ilyen kötelezettségsgzés elkövetése akadálya lehet-e a kérelmező megkeresett tagállam általi visszavételének.

147. Tudjuk, hogy a Bíróság „Dublin III” rendelet 24. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozó ítélkezési gyakorlatának megfelelően egy tagállam abban az esetben is ténylegesen kezdeményezheti a menedékkérő visszavétele iránti eljárást, ha igazságügyi hatóságai előtt jogorvoslati eljárás van még folyamatban a felelősségi körébe tartozó nemzetközi védelem iránti kérelem vizsgálatával összefüggésben.⁴⁴

148. A kérdést előterjesztő bíróságnak tehát azon kötelezettségek természetét illetően merült fel kérdése, amelyek a megkereső tagállamot terhelik e kérelem elbírálásával kapcsolatban.

149. E kérdés vizsgálata során először is a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott határidőt illetően merül fel nehézség. Mivel az előzetes döntéshozatalra utaló határozat nem tisztázza ezt a problémát, feltételezem, hogy a „Dublin III” rendelet 24. cikke (2) bekezdésének első albekezdésében megállapított két hónapos határidőről van szó,⁴⁵ tekintettel arra, hogy a Holland Királyság a jelen ügyben visszavétel iránti megkeresését az Eurodac-találat beérkezését követően terjesztette elő.

150. Márpedig úgy vélem, hogy ez a határidő a jelen esetben nem releváns. A kérdést előterjesztő bíróság ugyanis a megkereső tagállam azon kötelezettségeiről érdeklődik, amelyeknek a „megkeresés előterjesztését követően haladéktalanul”⁴⁶ eleget kell tennie. Márpedig, a „Dublin III” rendelet 24. cikke (2) bekezdésének első albekezdésében megállapított határidő azt a végső időpontot jelöli, amelyet megelőzően e megkeresést elő kell terjeszteni.

⁴⁴ Lásd: 2018. január 25-i Hasan ítélet (C-360/16, EU:C:2018:35, 50. pont).

⁴⁵ E rendelkezés értelmében az e rendelet 18. cikke (1) bekezdésének b) pontjában említett olyan személyek visszavétele iránti megkeresést, akiknek a nemzetközi védelem iránti kérelmét nem jogerős határozattal utasították el, a lehető leghamarabb, de minden esetben az Eurodac-találat beérkezését követő két hónapon belül meg kell tenni.

⁴⁶ Lásd az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdést (kiemelés tölem).

151. E kérdés vizsgálata egy második nehézséget is felvet. Azon kötelezettségeket ugyanis, amelyek a megkereső tagállamot terhelik a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásával kapcsolatos felelőssége körében, nem a „Dublin III” rendelet 18. cikkének (2) bekezdésében előírt különös rendelkezések, hanem a 2013/32 irányelvben foglalt általános rendelkezések tekintetében kell vizsgálni.

152. A „Dublin III” rendelet ugyanis nem ír elő különös rendelkezéseket arra az esetre, ha a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam azzal egyidejűleg a menedékkérő visszavétele iránt megkeresést terjeszt elő a rendelet 24. cikkének (1) bekezdése alapján.

153. Ami „Dublin III” rendelet 18. cikkét illeti, az korlátozott hatálya miatt nem alkalmazható. Bár e rendelkezés tárgya, amint azt címe is jelzi „[a] felelős tagállam kötelezettségei[nek]” rögzítése, az e rendelkezés által előírt kötelezettségek az át-, illetve visszavételi eljárás sajátos keretébe illeszkednek, amint az e rendelkezés első bekezdésének szövegezéséből kifejezetten kitűnik. Márpedig a holland hatóságokat a második kérelem megvizsgálásával kapcsolatban terhelő kötelezettségek nem illeszkednek át- vagy visszavételi eljárás keretébe.

154. Ahhoz, hogy a kérdést előterjesztő bíróság hasznos választ kaphasson, azt javasolom a Bíróságnak, hogy az előterjesztett kérdést a 2013/32 irányelvben foglalt alapvető elvek és garanciák fényében vizsgálja.

155. A megkereső tagállamot a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásával kapcsolatos felelőssége körében terhelő kötelezettségek meglátásom szerint nyilvánvalóan fennállnak.⁴⁷

156. Elsőként, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 41. cikkében kimondott megfelelő ügyintézéshez való joggal összhangban,⁴⁸ illetve a 2013/32 irányelv 31. cikkét alkalmazva⁴⁹ a lehető legrövidebb idő alatt le kell folytatnia a kérelem megfelelő és teljes körű vizsgálatát.

157. Másodszor, a jogorvoslati eljárás keretében a megkereső tagállamnak biztosítania kell a hatékony bírósági jogorvoslatihoz való jog tiszteletben tartását, amint azt a Charta 47. cikke előírja, illetve a 2013/32 irányelv 46. cikke értelmében, amely azt kívánja meg, hogy a bíróság legalább az első fokon zajló jogorvoslati eljárás keretében mind a tények, mind a jogi szempontok teljes körű és *ex nunc* megvizsgálását elvégezze, ideértve adott esetben a nemzetközi védelem iránti igényeknek a vizsgálatát is.⁵⁰

158. A menedékjog iránti kérelem vizsgálatára vonatkozó eljárásnak tehát tovább kell folytatódnia.

159. A visszavétel iránti megkeresés benyújtása nem szerepel a vizsgálati eljárás felfüggesztésére okot adó lehetséges körülmények között.⁵¹ Ez annyiban logikus, hogy két külön eljárásról van szó, mivel az egyik a megkereső tagállamban korábban benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmen, míg a másik a megkeresett tagállam hatóságainál egymást követően benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmen alapul.

⁴⁷ A jelen esetben a visszavétel iránti megkeresésre vonatkozóan kezdeményezett eljárás ellenére a Holland Királyság marad a második kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam, tekintettel arra, hogy az Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (az államtanács közigazgatási bírósági csoportja) előtti jogorvoslati eljárás még folyamatban volt a harmadik kérelem Olaszországban való benyújtásának időpontjában.

⁴⁸ A továbbiakban: Charta.

⁴⁹ E rendelkezés értelmében, a tagállamok a nemzetközi védelem iránti kérelmeket megfelelő és teljes körű vizsgálat során bírálják el, és biztosítják, hogy az eljárás a lehető legrövidebb időn belül lezáruljon. A határidő főszabály szerint a kérelem benyújtásától számított hat hónap. Amennyiben a kérelemre a „Dublin III” rendeletben előírt eljárás alkalmazandó, a fenti határidő attól az időponttól számítandó, amikor a felelős tagállamot meghatározták, a kérelmező az adott tagállam területén tartózkodik, és az illetékes hatóság a kérelmezőt átvette. A tagállamoknak minden esetben legfeljebb a kérelem benyújtásától számított 21 hónapon belül le kell zárniuk a vizsgálati eljárást.

⁵⁰ Lásd az irányelv 46. cikkének (3) bekezdését.

⁵¹ E tekintetben lásd az említett irányelv 31. cikkében említett eseteket.

160. A visszavétel iránti megkeresés benyújtása olyan oknak sem minősül, amely a szóban forgó jogorvoslati eljárás tárgyát képező egyedi határozat módosítását vagy visszavonását igazolhatná. Bár e nemzetközi védelem iránti kérelmet elutasító határozat kétségtelenül nem keletkeztet jogokat az érintett számára, mivel a menedékjog iránti kérelmet elutasító határozatról van szó, ugyanakkor fűződnek hozzá joghatások, amint azt a Bíróság 2018. január 25-i Hasan ítéletében⁵² kimondta, valamint, mivel azt kizárólag a bíróság, hivatalból eljárva és a megtámadott aktus jogszerűségével összefüggő okból semmisítheti vagy változtathatja meg.

161. A visszavétel iránti megkeresésnek a megkereső tagállamban folyamatban lévő jogorvoslati eljárással egyidőben való előterjesztése felvet nehézségeket, amelyeket egyébiránt már említettem.

162. A visszavételi eljárás ugyanis nem úgy zajlik, mint egy bírósági eljárás. Míg az első szigorú és rendkívül rövid határidők közé van szorítva, addig a második esetében a határidők korlátja csupán az észszerűség.

163. A bírósági eljárás tehát hosszabb időt vehet igénybe – amint azt a Bíróság előtti jogviták is jól szemléltetik –, és lezárulása a megtámadott határozat megsemmisítését vagy megváltoztatását eredményezheti.

164. Mindez azzal a kockázattal jár, hogy a megkereső tagállamban első fokon eljáró bíróság megváltoztatja azt a határozatot, amellyel a nemzetközi védelem iránti kérelmet eredetileg elutasították, amely ily módon a menedékkérő másik tagállam általi visszavételét értelmetlenné és irrelevánssá teszi.

165. Ez egyúttal azzal a kockázattal is jár, hogy az európai bíróságok között perfüggőségi helyzet jön létre, amennyiben a megkereső és a megkeresett tagállamban benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmek azonosak. Úgy vélem, hogy ebben az esetben a megkeresett tagállam egyik bíróságának sem állhat fenn érvényesen párhuzamos joghatósága.

166. Mindazonáltal olyan problémákról van szó, amelyeket a közös európai menekültügyi rendszer egyik jogszabálya sem érint. Figyelembe véve az előterjesztett kérdés terjedelmét, valamint azokat a korlátokat, amelyeket a kontradiktórius eljárás elvének tiszteletben tartása szab, itt nem vázolom fel a lehetséges megoldásokat.

167. Pontosítani kívánom ugyanakkor, hogy amennyiben a visszavétel iránti megkeresés előterjesztését nem lehet késleltetni ahhoz az időponthoz képest, amikor a megkereső tagállam tudomására jut, hogy más tagállam felelőssége merülhet fel – tekintettel arra, hogy a „Dublin III” rendelet 24. cikkének (2) bekezdésében foglalt határidők kötelezőek –, a megkereső tagállamnak kell megbizonyosodnia arról, hogy a 2013/32 irányelv 46. cikke (10) bekezdésének megfelelően az eljáró bíróság a menedékkérő visszavétele iránti megkeresés előterjesztésétől számított lehető legrövidebb időn belül meghozza döntését.

168. A megkeresett tagállam által tanúsítandó megfelelő hozzáállás érdekében az is szükséges, hogy tájékoztassák arról, amennyiben a megkereső tagállamban jogorvoslati eljárás van folyamatban. Márpedig, amint azt láthatjuk majd, ez utóbbi a „Dublin III” rendelet 24. cikkének (5) bekezdése értelmében a visszavétel iránti megkeresés keretében nem köteles említést tenni arról, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelem vizsgálatára irányuló eljárás melyik szakaszában tart.

⁵² C-360/16, EU:C:2018:35 (50. pont).

169. Elemzésem e szakaszában azt javaslom a Bíróságnak, hogy mondja ki, a 2013/32 irányelv 31. és 46. cikkében, valamint a Charta 41. és 47. cikkében foglalt rendelkezéseket együttesen úgy kell értelmezni, hogy amint a „Dublin III” rendelet 24. cikkének (1) bekezdése alapján a visszavétel iránti megkeresést a megkeresett tagállamnál előterjesztik, a megkereső tagállam a lehető legrövidebb időn belül köteles a felelősségi körébe tartozó nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálására irányuló eljárást lezárni.

D. A megkereső tagállamot a „Dublin III” rendelet 24. cikkének (5) bekezdése alapján terhelő tájékoztatási kötelezettség terjedelméről (az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik és ötödik kérdés)

170. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik és ötödik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság a megkereső tagállamot a „Dublin III” rendelet 24. cikke alapján történő visszavétel iránti megkeresés előterjesztésekor terhelő tájékoztatási kötelezettség terjedelmét szeretné tisztázni.

171. A kérdést előterjesztő bíróság különösen arra kíván választ kapni, hogy az említett rendelet 24. cikke (5) bekezdésének értelmében a megkereső tagállamnak tájékoztatnia kell-e a megkeresett tagállamot arról, hogy a felelősségi körébe tartozó nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásával összefüggésben jogorvoslati eljárás van folyamatban. A kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a holland hatóságok megszegték-e kötelezettségeiket azáltal, hogy az olasz hatóságokkal elmulasztották közölni, hogy a második kérelmet elutasító határozattal szemben még jogorvoslati eljárás van folyamatban az Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (az államtanács közigazgatási bíraskodási csoportja) előtt.

172. A kérdést előterjesztő bíróság adott esetben azt a kérdést teszi fel a Bíróságnak, hogy ilyen kötelezettségszegés akadályozhatja-e annak, hogy a megkeresett tagállam visszavegye a kérelmezőt.

173. A „Dublin III” rendeletben két olyan rendelkezés található – a rendelet 24. cikkének (5) bekezdése, valamint 34. cikke –, amely az át- illetve visszavételi eljárások során a tagállamok között megosztandó információkra vonatkozik.

174. Mindenekelőtt, mivel az Olasz Köztársaság nem kért információkat, ki kell zárni az említett rendelet 34. cikkének alkalmazhatóságát.

175. Ez a cikk, amely a „Dublin III” rendelet „[k]özigazgatási együttműködés[re]” vonatkozó VII. fejezetében található, és az „Információk megosztása” címet viseli, csupán – amint az (1) és (6) bekezdéséből nyilvánvalóan kitűnik – tagállami kérelem esetén alkalmazandó. Ily módon, bár e rendelet 34. cikke (2) bekezdésének g) pontja alapján olyan információ is kérhető, amely – mint a jelen ügyben – korábban benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásához kapcsolódó, folyamatban lévő eljárásra vonatkozik,⁵³ az Olasz Köztársaság nem kért ilyen irányú tájékoztatást az alapeljárás során a holland hatóságoktól.

176. Meg kell tehát vizsgálni azokat a kötelezettségeket, amelyek a megkereső tagállamot a „Dublin III” rendelet 24. cikkének (5) bekezdése alapján terhelik, amelynek részletes alkalmazási szabályait a végrehajtási rendelet 2. cikke írja elő.

⁵³ A „Dublin III” rendelet 34. cikkének (1) bekezdése és (2) bekezdésének g) pontja értelmében „bármely tagállam kérelmére” a tagállamok közlik a kérelmező személyes adatait, valamint „bármely korábbi nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtásának időpontj[ára], a jelenlegi kérelem benyújtásának időpontj[ára], az eljárás jelenlegi szakasz[ára], valamint az esetleges határozat[ra]” vonatkozó valamennyi információt. Meg kellene bizonyosodni afelől, hogy az „eljárás jelenlegi szakasza” a korábbi nemzetközi védelem iránti kérelemre is kiterjed.

177. E rendelkezések értelmében a 18. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett személy visszavétele iránti kérelmet a végrehajtási rendelet III. mellékletében szereplő minta szerinti formanyomtatványon kell benyújtani. E formanyomtatványon meg kell jelölni a megkeresés jellegét, okait, valamint jogalapját.

178. Ezenkívül, az adott esettől függően, tartalmaznia kell minden olyan bizonyíték és közvetett bizonyíték másolatát, amely igazolja, hogy a megkeresett tagállam felelős a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért, amelyekhez az érintett nyilatkozatait és/vagy az Eurodac-találatot is csatolni lehet. A bizonyítékokat és közvetett bizonyítékokat a „Dublin III” rendelet 22. cikkének (3) bekezdésében definiálja, továbbá a végrehajtási rendelet II. melléklete tartalmazza felsorolásukat.

179. A „Dublin III” rendelet 24. cikkének (5) bekezdésében foglaltak szerint ezen adatok összessége alapján „a megkeresett tagállam hatóságai ellenőrizni tudják, hogy az adott tagállam-e a felelős az e rendeletben meghatározott feltételek alapján”.

180. Márpedig az a körülmény, hogy a megkereső tagállamban a nemzetközi védelem iránti kérelmet elutasító határozattal szemben jogorvoslati eljárás van folyamatban, önmagában nem minősül olyan feltételnek, amelynek alapján a megkeresett tagállam felelősségét értékelni tudná. Ugyanis, amint azt a Bíróság kimondta, az ilyen körülmény nem akadályozza a visszavételi eljárást.⁵⁴

181. Most pedig vizsgáljuk meg a végrehajtási rendelet III. mellékletében foglalt azon formanyomtatvány tartalmát, amelynek alapján a megkereső állam visszavétel iránti megkeresését előterjeszti.

182. Megállapítható, hogy a megkeresés jogalapjára, valamint a menedékkérő személyazonosságára vonatkozó információkon kívül a megkereső tagállamnak e formanyomtatvány 12. pontja alapján tájékoztatnia kell a megkeresett tagállamot a „[k]orábbi eljárások[ról]”. A 12. pont szövege a következő:

„A kérelmező nyújtott-e be korábban nemzetközi védelem iránti kérelmet [...] a tartózkodási országban vagy más országban?

– igen/nem

Mikor és hol?

Született-e határozat a kérelemmel kapcsolatban?

– nem/ nem tudja/ igen, a kérelmet elutasították

Mikor született a határozat?”

183. Ha szigorúan értelmezzük az említett formanyomtatvány 12. pontját, a megkereső tagállam csupán azt köteles jelezni, hogy a kérelmező nyújtott-e már be nemzetközi védelem iránti kérelmet saját vagy más tagországbeli hatóságnál, valamint azt, hogy e kérelemmel kapcsolatban született-e határozat, a „nem”, „nem tudja”⁵⁵ vagy az „igen, a kérelmet elutasították” rubrikák megjelölésével, és adott esetben a határozat dátumának feltüntetésével.

⁵⁴ Lásd: 2018. január 25-i Hasan ítélet (C-360/16, EU:C:2018:35, 50. pont).

⁵⁵ Úgy gondolom, hogy ez a bejegyzés arra a helyzetre vonatkozik, amelyben a nemzetközi védelem iránti kérelmet nem a visszavételt kérelmező tagállamban nyújtották be, és így ez a tagállam nem feltétlenül rendelkezik információval az első tagállamban folyamatban lévő eljárás állásáról.

184. A megkereső tagállam tehát magától nem köteles az adott eljárás aktuális állását, különösen annak egyes bírósági szakaszait részletezni. Úgy tűnik tehát, hogy a holland hatóságok nem voltak kötelesek jelezni azt, hogy a 2014. június 11-i elutasító határozattal szemben jogorvoslati eljárás van folyamatban.

185. Ez az információ egyébiránt nem szerepel azon bizonyítékok és közvetett bizonyítékok között, amelyeket a megkereső tagállamnak át kell adnia. Ugyanis, ez esetben is, a bizonyítékoknak és közvetett bizonyítékoknak alkalmasnak kell lenniük annak igazolására, hogy a megkeresett tagállam felelőssége ténylegesen fennáll a „Dublin III” rendeletben meghatározott feltételek alapján. Márpedig, már láthattuk, hogy az ilyen körülmény nem minősül ilyen feltételnek.

186. A teljesség kedvéért megjegyzem, hogy a bizonyítékok, amelyek kimerítő felsorolását⁵⁶ a végrehajtási rendelet II. mellékletébe foglalt A. jegyzék tartalmazza, olyan hivatalos bizonyítékok, amelyek igazolják, hogy például a kérelmező egy kísérő nélküli kiskorú családtagja jogszerűen tartózkodik a megkeresett tagállam területén (a „Dublin III” rendelet 8. cikkéhez kapcsolódóan a tartózkodási engedély másolata) vagy azt, hogy a kérelmező külső határon keresztül ténylegesen jogellenesen belépett a megkeresett tagállam területére (a hivatkozott rendelet 13. cikkének (1) bekezdéséhez kapcsolódóan, beléptető bélyegző hamisított útlevélben).

187. Ami a közvetett bizonyítékokat illeti, amelyeket a végrehajtási rendelet II. mellékletében foglalt B. jegyzék sorol fel példálózó jelleggel, azoknak olyan indikatív elemeknek kell lenniük, amelyek alapján az adott tagállam felelősségének fennállása a „Dublin III” rendeletben foglalt feltételek tekintetében értékelhető, mint például a kérelmező részletes nyilatkozata, valamely nemzetközi szervezet jelentései vagy menetjegyek, illetve szállodai számlák.

188. Következésképpen, nem gondolom úgy, hogy a „Dublin III” rendelet 24. cikke (5) bekezdésének értelmében a holland hatóságok megszegték volna kötelezettségeiket azáltal, hogy megkeresésükben az olasz hatóságokkal elmulasztották közölni, hogy a 2014. június 11-i, második kérelmet elutasító határozattal szemben még jogorvoslati eljárás van folyamatban az Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (az államtanács közigazgatási bíraskodási csoportja) előtt.

189. E mulasztás ellenben, véleményem szerint sokkal inkább bírálható a „Dublin III” rendelet alapjául szolgáló jóhiszemű együttműködés elve alapján, mivel semmi nem akadályozta a holland hatóságokat abban, hogy a végrehajtási rendelet III. mellékletében foglalt minta szerinti formanyomtatvány „[t]ovábbi hasznos információk” lábjegyzetében feltüntessék ezt az információt.

190. E megfontolásokra figyelemmel, a „Dublin III” rendelet 24. cikkének (5) bekezdését úgy kell tehát értelmezni, hogy a nemzetközi védelmet kérelmező visszavétele iránt megkeresést kezdeményező tagállam nem szegi meg kötelezettségeit azáltal, hogy a megkeresett tagállammal elmulasztja közölni, hogy azon határozattal szemben, amellyel az érintett által az e tagállam területén történő első tartózkodás során benyújtott kérelmet elutasította, bíróságai előtt még jogorvoslati eljárás van folyamatban.

⁵⁶ A „Dublin III” rendelet 22. cikke (3) bekezdése a) pontjának ii. alpontjában foglaltak szerint a tagállamoknak a 44. cikkben előírt bizottság rendelkezésére kell bocsátaniuk a különböző típusú közigazgatási okmányok mintapéldányát a hivatalos bizonyítékok listáján meghatározott típusoknak megfelelően.

E. A „Dublin III” rendelet 17. cikkének (1) bekezdésében foglalt mérlegelési záradék hatályáról (az előzetes döntéshozatalra előterjesztett hatodik kérdés)

191. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett hatodik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy a „Dublin III” rendelet 17. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az megköveteli az e rendelet III. fejezetében foglalt feltételek alapján felelősnek nem minősülő tagállamtól, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelmet megvizsgálja, amennyiben a kérelmezőt európai elfogatóparancs végrehajtása során részére átadták.

192. Másként fogalmazva, abban az esetben, ha az Olasz Köztársaságot kell a felelős tagállamnak tekinteni, a kérdést előterjesztő bíróság azt a kérdést veti fel, hogy a holland hatóságok kötelesek lettek volna-e maguk megvizsgálni a szóban forgó nemzetközi védelem iránti kérelmet e mérlegelési záradék alapján, mivel az általuk X-szel szemben kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtása során az olasz hatóságok az érintettet részükre átadták.

193. Minden érdekelt fél, aki észrevételeket terjesztett a Bíróság elé, azon a véleményen van, hogy a „Dublin III” rendelet 17. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, mint amely kizárja ilyen kötelezettség fennállását.

194. E rendelkezés alkalmazási körére, valamint teljesen világos szövegezésére figyelemmel magam is ezen a véleményen vagyok.

195. Emlékeztetni kell arra, hogy a „Dublin III” rendelet 3. cikke (1) bekezdésének értelmében a menedékjog iránti kérelmet egyetlen tagállam vizsgálja meg, mégpedig az, amely a III. fejezetben előírt feltételek szerint felelős.

196. Az említett rendelet IV. fejezete mindazonáltal pontosan meghatározza azon helyzeteket, amelyekben valamely tagállamot e feltételektől eltérve a menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállamnak lehet tekinteni. E rendelet „Mérlegelési záradékok” címet viselő 17. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében úgy rendelkezik, hogy „minden tagállam határozhat úgy, hogy megvizsgálja a valamely harmadik országbeli állampolgár [...] által *hozzá benyújtott* nemzetközi védelem iránti kérelmet akkor is, ha annak megvizsgálásáért az e rendeletben megállapított feltételek szerint nem felelős⁵⁷”.

197. Elöljáróban rá kell mutatni arra, hogy az e rendelkezésben foglalt záradékot azon tagállamoknak címezték, amelyekhez „valamely harmadik országbeli állampolgár” nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtott be.

198. A jelenlegihez hasonló helyzetre, amelyben a nemzetközi védelem iránti kérelmet az e rendelkezés címzettjétől eltérő tagállamban – a jelen esetben az Olasz Köztársaságban – nyújtották be, az említett rendelkezés hatálya tehát nem terjed ki.

199. Mindenesetre, és feltéve, hogy az adott helyzetre a „Dublin III” rendelet 17. cikke (1) bekezdése első albekezdésének hatálya kiterjed, emlékeztetni kell arra, hogy az e rendelkezésben szereplő záradék esetében, amint azt címe is egyértelműen jelzi, mérlegelési záradékról van szó.

⁵⁷ Kiemelés tőlem.

200. Annak kimondásával, hogy „minden tagállam *határozhat* úgy, hogy megvizsgálja [...] [a hozzá benyújtott] nemzetközi védelem iránti kérelmet”,⁵⁸ e rendelkezés egyértelműen közvetíti az uniós jogalkotó azon szándékát, hogy lehetőségként a tagállam mérlegelésére bízza az olyan kérelem megvizsgálását, amelyért a „Dublin III” rendeletben foglalt feltételek alapján nem felelős, nem pedig kötelezettséggént rója rá azt. Az említett rendelkezés szövegéből is világosan kitűnik, hogy e jogkör gyakorlása egyébiránt nem kötött semmilyen különös feltételhez.⁵⁹

201. A „Dublin III” rendelet előkészítő munkálatait alapul véve a Bíróság megállapította, hogy e szabályt annak érdekében vezették be, hogy minden tagállam politikai, humanitárius vagy gyakorlati szempontok alapján önállóan dönthessen úgy, hogy megvizsgálja a menedékjog iránti kérelmet akkor is, ha a rendeletben szereplő feltételek alapján azért nem felelős.⁶⁰

202. Így a Bíróság egy súlyosan beteg menedékkérőnek a kérelmének megvizsgálásáért felelős tagállam részére történő átadására vonatkozó, 2017. február 16-i C. K. és társai ítéletében⁶¹ kimondta, hogy ha a megkereső tagállam azt észleli, hogy a kérelmező egészségi állapota várhatóan nem fog rövid időn belül javulni, illetve ha az eljárás hosszabb időre való felfüggesztése az érintett állapota romlásának kockázatával jár, „*dönthet úgy, hogy maga vizsgálja meg a menedékkérő kérelmét a »Dublin III« rendelet 17. cikkének (1) bekezdésében előírt »mérlegelési záradék« alkalmazásával*”, azonban e rendelkezés semmi esetre sem von maga után olyan kötelezettséget, amelynek eleget kellene tennie.⁶²

203. Ezen értelmezés e mérlegelési záradék rendeltetésének megóvását, valamint a megkereső tagállam ebből eredő mérlegelési mozgásterének biztosítását szolgálja. Alkalmazását arra a helyzetre is át kellene ültetni, amikor az a tagállam, amelynél nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtottak be, a kérelmezővel szemben európai elfogatóparancsot bocsát ki.⁶³

204. Ezen elemekre tekintettel, le kell vonni azt a következtetést, hogy a „Dublin III” rendelet 17. cikke (1) bekezdésének első albekezdése nem alkalmazható olyan helyzetben, mint amely az alapügy tárgyát is képezi, amelyben a nemzetközi védelem iránti kérelmet olyan tagállamban terjesztették elő, amely tagállam nem címzettje e rendelkezésnek.

58 Kiemelés tőlem.

59 A szövegezés lényegében megegyezik annak a szuverenitási záradéknak a szövegével, amely az egy harmadik ország állampolgára által a tagállamok egyikében benyújtott menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2003. február 18-i 343/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 50., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 109. o.) 3. cikkének (2) bekezdésében szerepelt.

60 Lásd: 2017. február 16-i C. K. és társai ítélet (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, 53. pont), valamint az egy harmadik ország állampolgára által a tagállamok egyikében benyújtott menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló tanácsi rendeletre irányuló javaslat (COM(2001) 447 végleges).

61 C-578/16 PPU, EU:C:2017:127.

62 2017. február 16-i C. K. és társai ítélet (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, 88. pont, kiemelés tőlem).

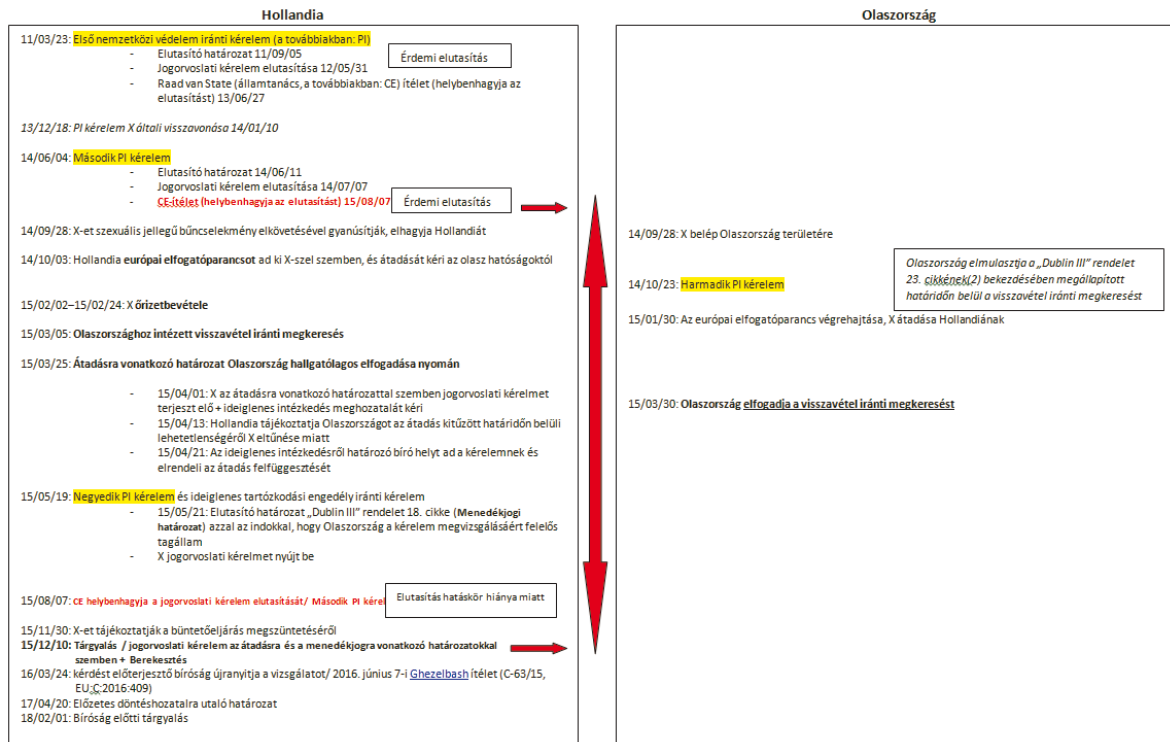
63 Ily módon, abban az esetben, ha a megkereső tagállam a kérelmezővel szemben európai elfogatóparancsot bocsátana ki, megkövetelve a „Dublin III” rendelet III. fejezetében foglalt feltételek alapján felelősnek tekintendő tagállamtól, amelynek területén a kérelmező tartózkodik, hogy büntetőeljárás céljából a kérelmezőt adja át részére, a megkereső tagállam az e rendelet 17. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében foglalt mérlegelési záradékkal élve azt is választhatná, hogy ő maga vizsgálja meg a nemzetközi védelem iránti kérelmet. Ezáltal egy helyen lehetne egyesíteni valamennyi büntető- és közigazgatási eljárást, elkerülve az érintett újabb, további késedelmet okozó átadását. Függetlenül attól, hogy az ügyek ilyen egyesítése nyilvánvaló előnyökkel járna, a megkereső tagállam mindazonáltal nem köteles e mérlegelési záradék alkalmazására.

VII. Véggkövetkeztetés

205. A fenti megfontolásokra tekintettel azt javaslom, hogy a Bíróság a rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (Amsterdamban eljáró hágai bíróság, Hollandia) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket az alábbi módon válaszolja meg:

- 1) Az alapeljárás sajátos körülményeire tekintettel az egy harmadik ország állampolgára vagy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 23. cikke (3) bekezdésének alkalmazását, valamint az e rendelkezésből eredően az érintett által Olaszországban benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálására vonatkozó felelősségátzállást figyelmen kívül kell hagyni, mivel azok a felelős tagállam meghatározására irányuló eljárást a 604/2013 rendeletben célul tűzött észszerűségtől, objektivitástól, méltányosságtól és gyorsaságtól fosztják meg, valamint nem egyeztethetőek össze a közös európai menekültügyi rendszer alapját képező, tagállamok közötti jóhiszemű együttműködés és szolidaritás elvével.
- 2) Az alapeljárás sajátos körülményeire tekintettel a 604/2013 rendelet 24. cikkének (1) bekezdésén alapuló visszavétel iránti megkeresés előterjesztése a felelős tagállam meghatározására irányuló eljárást a 604/2013 rendeletben célul tűzött észszerűségtől, objektivitástól, méltányosságtól és gyorsaságtól fosztja meg, továbbá nem egyeztethető össze a közös európai menekültügyi rendszer alapját képező, tagállamok közötti jóhiszemű együttműködés és szolidaritás elvével, amennyiben egyrészt a megkereső tagállam illetékes hatóságai voltak a felelősek a kérelmező által az ezen állam területén történő első tartózkodás során benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmek megvizsgálásáért, másrészt az e kérelmek egyikét elutasító határozattal szemben jogorvoslati eljárás van előttük folyamatban, harmadrészt a kérelmezővel szemben európai elfogatóparancsot bocsátottak ki, akinek átadását a visszavétel iránt megkeresett tagállamtól – amelynek területén az érintett tartózkodik – kéri.
- 3) A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 31. és 46. cikkében, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 41. és 47. cikkében foglalt rendelkezéseket együttesen úgy kell értelmezni, hogy amint a 604/2013 rendelet 24. cikkének (1) bekezdése alapján a visszavétel iránti megkeresést a megkeresett tagállamnál előterjesztik, a megkereső tagállam a lehető legrövidebb időn belül köteles a felelősségi körébe tartozó nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálására irányuló eljárást lezárni.
- 4) A 604/2013 rendelet 24. cikkének (5) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a nemzetközi védelmet kérelmező visszavétele iránt megkeresést kezdeményező tagállam nem szegi meg kötelezettségeit azáltal, hogy a megkeresett tagállammal elmulasztja közölni, hogy azon határozattal szemben, amellyel az érintett által az e tagállam területén történő első tartózkodás során benyújtott kérelmet elutasította, bírósági előtt még jogorvoslati eljárás van folyamatban.
- 5) A 604/2013 rendelet 17. cikke (1) bekezdésének első albekezdése nem alkalmazható olyan helyzetben, mint amely az alapügy tárgyát is képezi, amelyben a nemzetközi védelem iránti kérelmet olyan tagállamban terjesztették elő, amely tagállam nem címzettje e rendelkezésnek.

VIII. Melléklet

i — HL 2013. L 180., 31. o.; helyesbítés: HL 2018. L 33., 6. o.; a továbbiakban: „Dublin III” rendelet.